

Brassói Lapok

XXXVIII. évfolyam
297. szám

Főszerkesztő:
Szele Béla dr.

Péntek
1932. évi december 30

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldre postai szétküldéssel havonként 60 lej, postautalványon átutalva, vagy a kiadóhivatal pénztárához befizetve. Aki pénzbeszedő megbízott útján fizet, az *beszedési díj* címén Brassóban további 2 lejt, vidéken 6 lejt fizet havonta. — Külföldre negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországra negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. Magyarországon postatakarékpénztári számlánk száma 12.174. — *HIRDETÉSEK* díja 6 lej, szövegoldalón 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők.

Kanada kereskedelmi egyezményt kötött Németországgal

Pénzt csinálni!

Alig van nap és alig van lap, hogy szó ne essék egy-két újabb pénzhamisításról. A bűnügyi krónikának megvan a maga speciális és biztos statisztikája, amelynek birtokában egész precízen következtetni lehet.

Ha tehát átlag naponként 2-3 pénzhamisítási esetet sikerül leleplezni, bizonyos, hogy a kriminalisztikai szakközégek megközelítő pontossággal ki tudják számítani, hogy mennyiben foglalkoznak mostanában pénzcsinálással.

Most már egészen ijesztő arányokat öltött nálunk az életlehetőségek ilyenfajta biztosításának ez az eszköze.

A törvény törvény, de az élet meg élet.

Különös jellegzetessége van annak, hogy nálunk, más országoktól eltérően, a túlfutott kazán ilyen módon keresi a kifelé nyíló szelepeket. Különös társadalomtudományi tanulmányokat és érdekes megállapításokat lehetne levonni ebből a betegségből, amely az uralgó réteg számára szinte-szinte egészségesnek kell, hogy számítsanak.

A termelési rend mai beteg testén, nálunk hamis százezeres formájában jelentkezik a hullafolt. Új konnersreuthi csoda ez azzal a külsőséggel, hogy ennek megvolna a klinikai diagnózisa.

A jól nevelt Cheron

A francia költségvetési deficitben nem a deficit nagysága a bámulatos, hanem Cheron modora a csudálatraméltó. Ugy érvel a bizottságban, úgy mentegetőzik, mintha mindannak a rengeteg pénznek, amely elfogyott és hiányzik, tisztán és kizárólag ő lenne az oka. Nem beszél Lavalról, Tardieurról, Herriotról és a többiekéről, akik Franciaország pénzügyi gazdaságát külpolitikai látszat sikere kedvéért és céljából elherdálták, csak arról szól, hogy az öt milliárdnyi kincstárjeggyel és a 15 milliárdos függő-kölcsönrel ő milyen egyszerűen rendbehozza Franciaországot.

Arról egy szót sem szólt, hogy ime ismét ő hozza rendbe Franciaországot.

Hogy ismét a pénzember háta mögé menekülnek a hadvezérek és diplomaták, az imperialista nemzetközi politika kivénhedt kóklerei és a diplomáciai intrika tehetetlen nagyfejűi.

Mikor Cheron Poincaré elnöklete alatt pénzügyminiszter volt, úgy hagyta ott és adta át hivatalát, hogy az állam kasszájában 20 milliárd aranyfrank felesleg hevert. Ma 16 milliárd deficit ordít.

Ez a néhány esztendő voltaképpen 36 milliárdjába került a francia államnak. Az került annyiba, hogy elől és első akart lenni, a világ ura és Európa zsarnoka.

Nem ragadtatjuk el magunkat és jól érezzük, hogy Cheron sem tartaná ma a 20 milliárdos felesleget, de az bizonyos, hogy Cheron, ha az élen marad és Franciaország nem politizál, nem jutott volna el 1932 karácsonyában a tizenhatmilliárdos mínuszhoz.

Talán az újabb 16 milliárdos deficitnél észreter a háborús uszító és imperialista francia külpolitika, ha ugyan észre tér és ha ugyan addigra még észretérni érdemes.

Vlăd Aurél halálbüntetést követel a közpénzek megdézsmálói ellen

Lugosiánu jelentése külföldi tárgyalásairól

Nagy konverzióellenes gyűlés Szebenben

Bukarest, december 28.

Lugosiánu minisztertől, aki tudvalevőleg Genfben, Párisban és Londonban folytatja Románia külföldi hitelezőivel a tárgyalásokat, kedvező hírek érkeznek a tárgyalások menetéről. Lugosiánu, aki december 29-ig marad külföldön, eddig a következő pénzemberekkel, illetve politikusokkal beszélt:

Fonlos ügyek a legfőbb gazdasági bizottság előtt

A kormány legfőbb gazdasági bizottsága ma délelőtti ülést tartott, melyen először Lugosiánu miniszternek a külföldi hitelezőkkel folytatott tárgyalásairól szóló jelentéseit vitatták meg, majd az olasz-román barátsági egyezség problémája került megbeszélésre.

Az olasz-román barátsági szerződés, amely Averscu marsall, mint miniszterelnök 1926-ban kötött meg Rómában, még a múlt évben lejárt s e szerződést hat-hat hónappal már kétszer is meghosszabbították. A második s egyben végső hosszabbítás lejáratát terminusa 1933 január 20.

A román kormány megelégedne a régi barátsági szerződés szövegének újabb öt évre való érvényesítésével, míg Mussolini e szerződést az olasz külpolitika érdekeit szolgáló és hadászati megkereskedelmi klauzulákat magában egyesítő nagyarányú szövetkezés szeretné kifejleszteni.

Miután az olasz proposíció a román érdekeket még csak távolról sem fedi, a két ország delegációinak e hónap folyamán Bukarestben lezajlott tárgyalása ismeretesen szakítással végződött s

a dolgok mai állásában mégcsak kilátás sincs arra, hogy Olaszország és Románia között a bensőségebb baráti viszony helyreálljon.

A kérdés rendkívüli fontosságára való tekintettel a szerződés ügyét külön minisztertanács fogja a napokban megvitatni.

KONVERZIÓELLENES GYŰLÉS SZEZENBEN

A romániai százszok politikai székvárosában hétfőn nagy konverzióellenes gyűlés zajlott le, amelyen a lakosság nemzetiségre és politikai pártállásra való tekintet nélkül vett részt. Az első felszólaló Serbu Serban földmives volt, aki kifejtette, hogy a konverziós törvény a gazdaságtalynak sem jelent előnyt. Véleménye szerint a konverzió bolsevista intézkedés. Utána Miculescu, a képviselőház volt alelnöke, dr. Vlăd Aurél köszön-

Avonallal, a Népszövetség új főtitkárával és Eric Drummond-al, aki a főtitkári tisztet megbízatása lejártáig még gyakorolja. Loveday-jal, a Népszövetség pénzügyi bizottságának angol és Payrat-val, e bizottság francia tagjával, valamint Sir Otto Niemayerrel.

Lugosiánu tárgyalásainak eredményét telefonon közölte Maniu miniszterelnökkel.

tötte fel, mint aki a kormánypárt vezető tagjainak sorából egyedül harcol a demagógikus törvényhozás ellen. A jogbiztonságot és a bizalmat, a hitel alappilléreit helyre kell állítani.

Hönig Alfréd hírlapíró azt a felelőtlenséget hangsúlyozza, amely a kérdéssel kapcsolatban jelentkezett. A jelenlegi kormány — noha látja a káoszt — vonakodik az egészséges megoldást megteremtteni.

Vlăd Aurél a jobb- és baloldali fiatalságról

A gyűlés után Vlăd Aurél a jelenlévő hírlapíróknak nyilatkozatot adott, amelyben újból élesen kirohant a konverzió jelenlegi formája ellen, majd kijelentette, hogy az alkotmány revízióját helyesli ugyan, de nem a mai kritikát, nyugtalan időkben. Békésebb időkben ezt az alkotmányrevíziót szinte minden állami probléma igazolná. Egyébként

célja az, hogy a hirt, mintha a kormánypárt kebeléből kiválva, új pártot akarna életrehozni.

— Nem, — mondotta — én a beteget meggyógyítani és nem megölni akarom. Távolról sem szeretném a közéletet egy új politikai párttal komplikálni. Hatá-

Vlăd Aurél hosszantartó beszédében elmondja, hogy Argetoianu — miként egykor Catilina — politikai célokból ígerte meg a népek az adósságok törlését.

A konverziós törvény a közgazdaságot és az állami pénzügyeket annyira tönkretette, hogy a kórházi betegek táplálék és orvosság hiányában sorra elpusztulnak.

Ezután Vlăd rátért a közérkölciség adósok terhein könnyíteni kell, azonban fizetésre kész és fizetésre képtelen rétegek között különbséget kell tenni. Amennyiben ily irányú reform következne, annyiban az alkotmány megváltoztatására sem volna szükség.

Ezután Vlăd rátért a közérkölciség kérdéseire és a jelenlévők tomboló tapsviharra közepette

halálbüntetést követelt a közpénzek megdézsmálói ellen.

Végül Perieteanu mérnök bizonyítékokkal igazolta azt, hogy a konverzió hívei álláspontjukat téves kimutatásokkal támasztják alá.

rozott ellensége vagyok a kis politikai csoportosulásoknak, ellenben szükségesnek tartom a konzervatív irány erősítését, hogy az annyira elterjedt forradalmi irányzatokkal szemben helyreállítódjék az egyensúly. E véleményemmel szemben a kormány fiatalsága inkább balra hajlott. A fiatalok mindig szélsőségesek voltak. Én is szocialista voltam ifjúkoromban. Persze, akkor még nem számoltam a realitásokkal. De azért nem írtam a jobboldali ifjúságot sem. Túlis a célom! Az antiszemitizmust, a fasizmust mindig elvettem.

Végül a kisebbségi kérdéssel kapcsolatban hangsúlyozta a nemzetiségek szabad fejlődésének szükségességét.

„Nem Versailles újrainásáról, hanem csak hibák kiküszöböléséről van szó!”

Páris, december 28.

Basch Viktor, az Emberi Jogok Ligája francia osztagjának elnöke a liga nagygyűlésének keddi napján a békeszerződések revíziójának kérdését fejtegette. Németországgal szemben — mondotta — két választás volt:

vagy nem veszik be a Népszövetségbe, vagy pedig beveszik és törlik nandazokat a békeszerződéses intézkedéseket, amelyek Németországot a többi tagállamoknál alacsonyabb sorba helyezik. Nem Versailles újrainásáról van szó, csupán hibák kiküszöböléséről.

Lemondott a Musanoff-kormány

Szofia, december 28.

Kedden este a Musanoff-kormány tagjai minisztertanácsot tartottak s annak végén a miniszterelnök az uralkodóhoz ment és bejelentette az egész kormány lemondását. A Musanoff-kabinet távozásának közvetlen oka három agrárpárti miniszter volt, akik már régóta ellentétben vannak a kormány többi tagjaival. A három agrárpárti miniszter nagy pénzügyi és gazdasági újításokat sürgetett és még egy miniszteri tárcáról, mire Musanoff miniszterelnök az egész kormányral együtt távozott.

Szofia politikai köreiben számolnak arra, hogy az új kormány megalakulása hosszú ideig elhúzódik.

Cáfolat és ellencáfolat a titokzatos Hohenlohe-hercegnő ügyében

Páris, december 28.

Néhány nappal ezelőtt a párisi Liberté című napilap jelentése alapján az egész világrajtó beszámolt arról, hogy a biarritzi rendőrség kémkedés miatt letartóztatott egy Hohenlohe hercegnőt. Ugy a párisi rendőrfőnökség, mint a biarritzi hatóságok erősen cáfolták a hercegnő letartóztatásáról szóló híreket, de — amint megírtuk, — a párisi sajtó, élén a Libertével, értesüléseit a titokzatos letartóztatásról továbbra is fenntartotta. Most a párisi rendőrfőnökség újabb megcáfolta a szenzációs hírt, amire a Liberté azzal válaszolt, hogy ayiltan megírta, a titokzatos hercegnő nem más, mint Hohenlohe-Waldenburg Ferenc herceg felesége, akinek leányneve Richter Stefánia.

Különös ünnepet ült a Szovjet

A titkos rendőrség nagy tiszteletben részesült

Moszkva, december 28.

Karácsony első napján a szovjetkormány nagyszabású ünnepségekkel ülte meg a Cseka, majd később GPU néven ismert forradalmi titkos rendőrség fennállásának tizenötödik évfordulóját. Az üdvözlő beszédet maga Stalin mondotta s beszédét az összes orosz lapok közölték. Stalin szónoklatában a titkos rendőrségről többek között a következőket mondta:

— Ez a testület a proletáriátus feltűsölt szurony!

Moszkvai jelentések szerint a GPU tiszteletére a szovjetkormány tüzemekeket és intézményeket fog elnevezni.

Kegyelmet kapott a 30 évre ítélt pokol- gépes genuai táncosnő

Róma, december 28.

Ennek az évről juliusában történt, hogy az olasz hatóságok Bonone genuai gyárost és annak barátnőjét, Blaha Grete táncosnőt pokolgépek gyártása miatt letartóztatták és rögtönítélő bíróság elé állították. Bononé halálra ítélték és azonnal ki is végezték, míg barátnőjét, a Bécsben közismert táncosnőt 30 évi fegyházbüntetéssel sújtották. Római jelentések szerint

az olasz király most a táncosnőnek megkegyelmezett.

Blaha Grete tehát hathavi fogság után szabadlábra helyezték.

Ingre vetköztették a karácsonyi filléres gyors utasait

Nagyvárad, december 28.

Kellemetlen meglepetésben volt részük a karácsonyi filléres gyors utasainak, mint egy kétszáz embernek, akiknek programm szerint hétfőn délután öt órakor kellett volna Budapestre érkezniük, ehelyett azonban délután négy órakor még Biharpuszókiban veszteltek.

A vonatot ugyanis rendkívül szigorú rámvizsgálatnak vetették alá a román államhatóságok és több utast ingre vetköztettek. A vonat így nagy késéssel csak a késő esti órákban futott be a keleti-pályaudvarra.

Schleicher új rohamra készül

Irány: a lengyel korridor

Berlin, december 28

A párisi Temps ma hosszabb cikkben ismerteti azokat a készülődéseket, amelyekre a Schleicher kormány félreérthetetlen intézkedéseiből következtetni lehet. A Temps szerint

Schleicher most új rohamra készül a versaillesi békeszerződés területi rendelkezéseinek revíziója céljából.

— Schleicher kormányának — mondja a lap — elhatározott szándéka, hogy ko-

moly külpolitikai offenzívát indít és az a véleménye, hogy

a lengyel korridor kérdése ma már annyira megérett, hogy arról nyíltan beszéljen is lehet.

Párisban általában az a vélemény, hogy Schleicher meglepetésszerű tervvel áll majd a leszerelési konferencia elé és ennek a konferenciának során szegzi majd le határozottan és félreérthetetlenül, hogy a lengyel korridor azonnali visszaadását követeli.

Anglia mozdonyokra váltja át Magyarországon zárolt pengő- követeléseit

A Ganz villamos mozdonyokat szállít Angliába

Budapest, december 28.

A magyar transzfermatorium jóvoltából angol hitelezőknek a magyar Nemzeti Banknál igen tekintélyes követelések van. A magyar pénzügyminiszter bevonásával az angol hitelezők csoportja már hosszabb ideje tárgyalásokat folytat, amelyek most zárultak és eredménnyel végeztek.

E tárgyalásoknak megfelelően az angol hitelezők Magyarországon a Ganz cégnél nagymennyiségű villamos mozdonyt

rendeltek,

amely mozdonyok ellenértékét a magyar kormány, illetve a Nemzeti Bank abból a zárolt pengőkövetelésből fizeti majd ki, amely a Nemzeti Banknál Anglia, illetve angol hitelezők javára fekszik.

A Ganz ezzel a megrendeléssel hosszú hónapokra munkát kapott és ebben a formában Anglia is nagy nehezen hozzájut magyarországi zárolt követeléseikhez.

Kigyulladt a főváros egyik legnagyobb szállodája

Leégett a Britannia, az éjszakai pillangók központja

Bukarest, december 28.

Szerdára virradó éjjel hatalmas tüzvész pusztított a főváros középpontjában, a Bratianu-bulevárdon fekvő Britannia-szállodában, amelynek 6 emeletes tömbje Bukarest legnagyobb palotái közé tartozik. A tűz esti fél tíz órakor a tetőzetten kezdődött.

A szállodában, amelyet jórészt artisták, művészek és éjjeli pillangók laktak, rendkívüli pánik tört ki, az összes lakók fejvesztetten menekültek.

A tüzoltók néhány pillanat alatt meg-

jelentek, az oltási munkálatok azonban nehezen haladtak csak előre, mert egyrészt a magas tetőzetet alig lehetett megközelíteni, másrészt a dermesztő hidegben a fecskendők vize megfagyott.

Igy azután az egész tetőzet, a padlás-szobák, a hatodik emeleti helyiségek és az ötödik emelet egy része is elpusztult. A tüzet, amely mintegy 5 millió lejnyi kárt okozott, csak hajnali négy órakor lehetett lokalizálni.

Az oltási munkálatok során egy tüzoltó katoná súlyosan megsérült.

A hontalanok karácsonyi ajándéka a valóságban

Aradon mindössze 10 emberre vonatkozik az új állampolgársági rendelkezés

Arad, december hó 28

Különös büvészkedés folyik jelenleg az állampolgársági ügyek rendezése körül. Már panasznak is elcsépett dolog, már mindenki előtt ismeretes, hogy mennyire felháborító, megdöbbentő állapotok uralkodnak a háboru után kialakult új viszonyok eme szabad vadászterületén. Az állampolgársági listákból a legkülönbözőbb okok miatt kimaradtak tömege szabad prédája immár évek óta, vidéki hatalmaságok önkényének. S a szó legeredetibb értelmében „szabad prédák” ezek a „hontalan” emberek, családok, hiszen állampolgárságuk körüli zavarok valósággal törvényen kívül helyezték őket.

Mondanunk sem kell, hogy ezer és ezer emberről van szó e kérdés tárgyalásánál. Mondanunk sem kell, hogy ez az ezer és ezer ember minden joggal igényt tarthatna egyébként de facto állampolgárságának de jure elismeréséhez is. Mint ahogy csak lehetetlen és speciális viszonyaink között maradhatott ez a kérdés éveken keresztül nyílt és rendezetlen.

Az e téren felmerült sérelmek ezrei körül felmerült tiltakozó koncert s a kérdés

rendezését követelő hangok hatása alatt már történt egy ízben kísérlet az állampolgársági ügyek rendezésére. Kiadtak egy rendelkezést, amely — nem első a maga nemében, — éppenséggel nem rendezte a kérdést. A rendelkezés nem vonatkozott az érdekeltek nagy tömegére, hanem csupán jelentéktelen töredékét érdekelte a „hontalanoknak”. Az ügyek tömege még csak vonatkozásba sem került ezzel az intézkedéssel.

És ekkor több folyt az ostrom az állampolgársági törvény becsületes, helyes módosítása érdekében. Parlamenti felhívások, hírlapi kampányok rohamozták azt a makacs nemtörődömséget, a mellyel immár évek óta ezt az ügyet kezelték. Már ott tartottunk, hogy ígéretek hangzottak el s minden „hontalanban” felcsillant a megnyugvás lehetőségének reménye, amikor nemrégiben tényleg meg is jelent a vonatkozó rendelkezés.

Ez a rendelkezés úgy látszik karácsonyi ajándéknak volt szánva, de aki megismerkedik részleteivel, annak keserű kiábrándulás lesz a része. Minden ígéretes, bejelentés és külön értesítés helyett az új

rendelkezés nem jelent egyebet, mint a régi, agyoncsépült s nyilvános módon alaposan levizsgázott rendelkezés érvényének meghosszabbítását. Hogy erre mi szükség volt, hogy ez a rendelkezés mennyire jelenti a kérdés rendezését, mi sem bizonyítja jobban, mint az az egyszerű tény, hogy

Aradon ebben a százezer körüli lakósu városban ezideig mindössze körülbelül 10 (mond és ird tiz) ember jelentkezett, olyan, akire a rendelkezés vonatkozik.

Ez történt a régi rendelkezés lejártáig, illetve meghosszabbításáig. Az „érdekeltek” tehát nem jelentkeztek, egyszerűen azért, mert sajnós nem voltak érdekelve.... Nem érintette őket, a „hontalanok” ezreit, a régi rendelkezés, amelyet most — meghosszabbítottak... Hogy miért, azt senki sem tudja.

Igy néz ki tehát egy „karácsonyi ajándék” amely, ha a büvészfogás első káprázata elmulik, csak ujjabb, keserű csalódást jelent. Főképp azok számára, akik immár évek óta csak másodrendű állampolgárok, nem egy esetben pedig vergődő hólapdák, amelyekkel a rosszündulat hógolyózza meg a józan elképzelést.

Kinevezték a CFR. új vezérigazgatóját

Bukarest, december 28

Camarasescu volt belügyminisztert ma délelőtt kinevezték az államvasutak vezérigazgatójává. A kinevezésről szóló dekrétumot a király már alá is írta s az a hivatalos közlöny holnapi számában jelenik meg.

A kormány a CFR szervezetében ezenkívül is nagy változtatásokra készül. Hír szerint a vasút igazgató tanácsába be delegálják Vidrighint, a CFR volt igazgatóját is.

Háboru fenyeget Kolumbia és Peru között

London, december 28

Kolumbiából tegnap a Panama-csatornán keresztül öt ágyunaszád indult el az Amazon-folyón felfelé Letitia városka elfoglalására. Letitia Peruban van és a városka megszállása valószínűleg háborút von maga után Kolumbia és Peru között.

A Nagyváradon forgalomban lévő ezüst százlejesek fele — hamis

Nagyvárad, december 28

Nagyváradot és Biharmegyét valósággal elárasztották a hamis százlejesekkel a most már iparként működő pénzhamisító-műhelyek.

A rendőrség véleménye szerint a Nagyváradon forgalomban lévő százlejeseknek legalább fele hamis.

A nyomozó hatóságoknak eddig nem sikerült a titkos pénzverdek nyomára jönni.

Még mindig tavaszi idő van Párisban

Páris, december 28.

Párisba beszökött — a tavasz. Néhány nap óta feltűnően enyhe az időjárás, a hőmérséklet nappal állandóan 16—17 Reaumur fok körül mozog, de éjszaka sem száll le 12 fok alá. A magánlakásokban megszűnt a fűtés, férfiak és nők kabát nélkül járnak az utcán. Az ég derült, a nap süt.

Az időjárásban egyelőre változás nem várható.

Oroszország hajókat vásárolt Németországban

Berlin, december 28.

Néhány héttel ezelőtt, mint ismeretes, a szovjetunióból egy bizottság utazott Németországba, hogy hajókat vásároljon. Az oroszok most megállapodást kötöttek a Norddeutscher Lloyddal, amely szerint tizenhárom gőzöst vásárolnak.

VILÁGPOLITIKA

Páris pénze Berlinbe
— menekül

Páris, december 28.

A pénzpiac újabb hullámzást mutat. A Párisból menekülő tőkének Németország felé vettek irányt. A francia tőke nem tud egyenes úton Németországba bejutni és így kerülő úton: Genf, vagy Amsterdamon keresztül jut be Németország területére. Ez a menekülési folyamat a közeli hetekben csak emelkedni fog. A menekülés mértékét és növekedését a francia Jegybank heti arany-kimutatásából lehet majd megállapítani.

(...) Nem szabad rossz néven venni a francia patriotától és sovinsztától, hogy menekül. A patriotizmus, hogy úgy mondjuk, „lelki élmény” és „szívbeli érzés”, ezzel szemben a pénzmenekítés a tőkés gazdasági rend konzekvens és logikus reakciója. Ahol a pénz nincs biztonságban, onnan menekül.

Ugy látszik már Párisban sincs biztonság, mert onnan is menekül.

Ez egy kissé furán és felelőtlenül hangzik, pedig a jelentés komoly és lekontrollált. A francia Jegybank aranyállománya a tőke menekülését éppen úgy mutatja, mint ahogyan a szeizmográf a legtávolibb földremlőmozdulat megrögzését is jelzi.

Az a tizenhat vagy húsz milliárd költés-gyűjtési deficit a mi szemünkben, ha hatalmas summa is volt, de lehetetlen konstellációt nem jelentett. Páris és Franciaország valahogyan úgy áll a kelet-európai ember előtt, mint Dárius mérhetetlen kincsének tárháza, vagy mint a mesebeli kasszalóban forgó tündérvár, amely egyetlen gombnyomásra ismét megtekint azokkal a milliárdokkal, amelyek e pillanatban hiányoznak.

Ez a menekülés azonban megnyitja a kelet-európai szemeket is. Ha a párisi nyárspolgár, aki patrióta és sovinszta, kispolgár és koncepció nélküli garaspolitikus, megszökik a pénzével, akkor nem a pénzben a hiba és nem a polgárban, aki szökik, hanem az országban, amely már nem bírja eltartani magát. Mert voltaképpen a pénz-menekítés schol és sohasem jelenti azt, hogy az állam holnap reggel nyolc órakor csődbe megy, hanem csak annyit jelent, hogy az állam nem keres, hanem abból él, amit hajdan megkeresett. Az állam-gazdálkodás semmiben sem különbözik a magán-gazdálkodástól. Ott is a profitra mennek ki a dolgok és ha az állam nem keres, akkor nincs profita és ha nincs profita, az a polgár, akinek pénzzel tele a zsebe, előbb-utóbb odajut, hogy profit-rész helyett a veszteségben a méta társ.

Bennünket, itt, messze, megtévesztett az a jól aranzált színjáték, amelyet néhány héttel ezelőtt Herriot megrendezett. Kihangsúlyozta, hogy mindössze az elvől van szó, amikor ahhoz ragaszkodik, hogy Franciaország továbbra is fizessen Amerikának és ennek az elvnek Grall lovagjaként szépen és görögütözes effektusok kíséretében meg is buktatta magát. Most kiderült, hogy Herriot bukása nem is annyira színjáték volt, mint inkább véres és komoly elvonulási forma.

Mennie kellett, mielőtt ténylegesen meneszték és inkább elment patrióta glóriával, mint számárháton és tövis koszuval.

Boncour következett és új összeállításban következett. Franciaország nem a homogén pártok országa. Rengeteg apró párt kegyét kell elnyernie annak, aki benne uralkodni akar. Boncour valahogyan úgy csoportosította a pártokat, hogy pillanatnyilag nagyobb szimpátia övezi, mint Herriot-t és több mandátum, mint ugyancsak Herriot-t. Mögötte 160 radikális áll, 15 republikánus, 13 nemzeti-socialista és 47-en állnak még mögötte a radikális párt balszárnyából. Ez összesen mintegy 235 szavazat. Ezen felül a szociáldemokrácia nagyobb szimpátiája is kíséri, mint amennyi szimpátia Herriot-t kísérte. Határozottan bal-szinűbb a támogató koalíciója, mint a Herriot-é volt.

A baloldali színei jobban kiütözköznek belőle és kiütözközött belőle a bevallott 16 milliárdnyi deficit.

Ez a két tényező összegyurva és fel-találva sokkal keserűbb és vaditobb eseménye a polgári közép számára, mint Herriot volt, akit csak 200 balra orientálódott mandátum támogatott és csak nyolcmilliárd bevallott költségvetési deficit nyugtalanított.

Nem szabad tehát rossz néven venni, ha a polgár összeszedi kis vagyonkáját és menekül. És azt sem szabad rossz néven venni, hogy éppen Németország felé menekül. Utóvégre Németország erősen jobboldali színekkel mázolt, de legalább már nem Hitler. Ez a jobboldali tőke-védelmi

Németország és Kanada
váratlanul ideiglenes kereskedelmi
szerződést kötöttekNémetország gazdasági életét fellendítette a kanadai
kereskedelmi szerződés

Berlin, december 28.

Ma reggel kipattant a hír, hogy Kanada és Németország ideiglenes jellegű kereskedelmi szerződést kötöttek.

Voltaképpen nem annyira kereskedelmi szerződésről, mint ideiglenes jellegű átmeneti megállapodásról van szó, amely, ha bevülk, végleges formát kap és könnyen megváltoztathatja Közép-Európa egész gazdasági strukturáját.

Mint ismeretes, a tavaly őszi Anglia megrendezte az ottavai konferenciát, a mellyel azt akarta elérni, hogy az anya-állam és a dominiumok között szorosabb gazdasági egységet teremtsen. A közgazdászok a tárgyalás anyagából és a kötött megállapodásokból azt a következtetést vonták le, hogy Anglia a maga nagy politikailag szervesen hozzátartozó területeket gazdaságilag is maga mellé köti és ez esetben teljesen itt hagyja egy európai politikát, mint annak gazdasági függvényeit és mintegy — önállósítja magát. Utóvégre Anglia a maga gyarmataival és dominiumaival olyan gazdasági egységet reprezentál, amelynek nincs is szüksége arra, hogy akár az európai, akár pedig az amerikai piacokon konkurráljon, hiszen termelvényeit a dominiumok

is el tudják fogyasztani abban az esetben, ha a dominiumok csakis az angol ipar produktumait fogyasztják.

Ez a nagyszabású elkülönülési terv azonban nem pált valóra, habár abba előbb a belga-holland vámuniós szöveget, majd később a skandináv-államok lazább szervezetét is be akarták kapcsolni.

A dominiumok és gyarmatok azonban a háborús évek alatt olyan függetlenségből fakadó nemzeti erőre tettek szert, hogy a gazdasági összekapcsolás vágyát a maguk politikai ellenkövetéseikkel kontrakározták tudták.

A hatalmas méretűnek készült tervből és a nagy koncepciójú ottavai konferenciából voltaképpen semmi sem lett és hogy nem is lesz belőle semmi, azt a legjobban mai jelentésünk bizonyítja, amely arról számol be, hogy

Kanada és Németország ideiglenes jellegű kereskedelmi szerződést kötöttek.

Ez a szerződés azt jelenti, hogy Kanada iparcikkeket vásárol Németországtól annak ellenében, hogy

Németország kedvezményes tarifával beocsátja a kanadai almát, a kanadai tejtermékeket, bányafut és konzerveket. Ezzel szemben a német iparcikkeket

megadta a legfőbb kedvezmény elvén alapuló vámtarifát, amelynek égíse alatt és segédelmével

a fejlettebb német ipar a gyengébb technikai felkészültségű és így árban drágább angol ipari termékeket Kanadában szinte lehengetelheti.

A megállapodás szerint az ideiglenes jellegű megegyezést Kanada hajlandó állandó jellegű szerződéssé is átminősíteni, amely esetben Németország gazdasági helyzete teljesen megváltoznék és ezzel Közép-Európa gazdasági strukturájában is beláthatatlan eltolódások következnek be.

Az utóbbi évek egyik legjelentősebb gazdasági szerződése a kanadai-német szerződés, amellyel szemben az angol politika természetesen a legerősebben oponálni fog.

Angliának e pillanatban létező, hogy Kanada egyedül vagy legalább is jóformán egyedül tőle vásároljon iparcikkeket és így az sincs kizárva, hogy Kanada ezzel az ideiglenes jellegű kereskedelmi egyezményrel nem akar egyebet, mint Angliára ráijeszteni, hogy ezen az úton és ilyen fegyverekkel nála a többi dominiumokat túlszárnyalja belíteli kedvezményeket kaphasson.

Fizessen ezüsttel, fizessen mű-
kincsekkel, fizessen akárhogyan,
de fizessen AngliaA franciák már nem is tárgyalnak az amerikai
adósság-részletről

London, december 28.

Az amerikai háborús követelések ügyében nincs lényeges változás. Az adósság legalább is nem akarnak a kérdésben változást: ok nem fizettek eddig sem és ezúttal sem óhajtanak fizetni.

Anglia washingtoni követe kormányától megbízást is kapott már arra vonatkozólag, hogy az ügyet teljesen tárgyalja le, hogy a fizetések kikapcsolásának tervezték készen legyen arra az időre, amikor Roosevelt hivatalba lép. Anglia ugyanis ezt a bizonytalan állapotot nem akarja tovább is fenntartani és nem akar hasonló helyzetet, mint amelyet most december 15-én elszenvedni kénytelen volt és ezért

Roosevelt hivatalbalépésének első napján ebben a kérdésben döntést kíván.

A londoni kormány utasítása szerint tehát a washingtoni követnek úgy kell betárgyalni a kérdést, hogy arra Roosevelt csak igennel vagy nemmel felelhessen.

A franciák nem követik az angol felfogást. Őket a kérdés voltaképpen tovább már nem érdekli. Nem akarnak fizetni és éppen ezért a washingtoni francia követ

azt az utasítást kapta, hogy szakítsa meg ebben a kérdésben minden tárgyalást.

A franciák azon az állásponton vannak, hogy az amerikai háborús adósságok fizetésének ügyében Páris már leszegedte a maga álláspontját akkor, amikor a parlament Her-

riot-t leszárazta és így ebben az ügyben nem kíván további disputákat. Nem tartja sem logikusnak, sem rezonszerűnek, hogy továbbra is fizesse az amerikai háborús adósságait és így nem fizet. Mivel nem fizet, nem is tárgyal erről a kérdéstről tovább. Üres szalmát eszegetni nem érdemes.

Az amerikaiak természetesen nem veszik ilyen könnyen és hetykén a dolgot és szeretnének legalább

valamilyen kiegyezési lehetőséget

kiakoskodni. A washingtoni szpművészeti múzeum igazgatója például most azzal a javaslatlalt lépett az amerikai kormány elé, hogy amennyiben Anglia már semmiesetre sem tud és akar tovább valutában, vagy aranyban fizetni, fizessen műkincsekben. Angliában rengeteg értékes műkincs van. Amerika akkor sem járna rosszul, ha ezt a szintet elvesztett követelését, vagy legalább is annak egy részét, most műkincsekben kapná meg.

Még egy másik ajánlattal is felleptek Amerikában. Ez a másik terv kihangsúlyozza, hogy Amerika tisztában van azzal, hogy a font stabilitása nem engedi meg, hogy Anglia akár aranyban, akár devizában fizessen és ezért azt javasolja, hogy

Anglia a még esedékes részleteket ezüstben

törlessze és Amerika hajlandó volna az ezüst fizetését is elfogadni, amennyiben Anglia dolláronként 28 gramm ezüstöt fizetne.

alakulat, amelyben semmi sincs már a Hitler-féle bolsevizmussal kacérkodó fasizmusból, nagyon megnyugtató még akkor is, ha történetesen éppen Németország az az ország, amelyre a francia kistőkés pénzét bizza.

Utóvégre a polgári tökékezés örök házája valaha mégis Németország volt. És ugyanez az ország volt az az ország, amely megmentette a Darmstädter Bankot, a Dresdener Bankot és az összes összeropant mamut intézeteket. Európa tele van sokkal gazdagabb országokkal, mint Németország, de egyik gazdagabb állam sem védte meg annyira a maga kis tőkését, mint éppen a német birodalom.

Es mindezekről függetlenül éppen Né-

metország felé kellett a francia pénznek menekülni, mert ez az egyetlen állam, ahol már nincs a pénz-arisztokráciának és a bankokráciának olyan hatalma, mint a mennyi szerte Európában mindenütt van.

Franciaország és Németország tizenöt év alatt nem találta meg egymást, de a bajba jutott kis francia tőkés egy perc alatt tisztába jött azzal, hogy kivel kell neki összekapcsolni, ha nem akar veszteni és nem akar elmerülni.

Versaillesben most tizenöt éve kötöttek meg a békét, de a békét valóban a német és a francia kispolgár csak ma kötötte meg.

Olyan békét köt, amelybe könnyen belepustulhat — Franciaország.

Arról, hogy Anglia ezekhez a tervekhez mit szól és velük szemben milyen kifogásokat hangoztat, még nincs jelentésünk, de egész valószínűtlen, hogy a nemzeti vagyon további esorításába belemenjen.

Az amerikai háborús adósságok fizetését lezárt kérdésnek kell tekinteni és ha ebben az ügyben további tárgyalások lesznek is még, nehezen lehet elképzelni, hogy akár Anglia, akár pedig Franciaország a német jóvátételi költségek elengedése és a kelet-európai befagyott követelések teljes elvesztése után eredeti álláspontjából engedjen.

Tovább folyik az orvosok
vitája a rádium gyógy-
értékéről

London, december 28.

A brit radiológiai társaság ülésén Lee elnök rendkívül érdekes előadást tartott arról, hogy az egyébként áldásos gyógyszerként és szinte kiapadhatatlan energiaforrásként ismert rádium néha milyen káros és veszélyes hatása méreg lehet az emberi szervezetre. Lord Lee előadásában rámutatott arra, hogy ha a rádium valamelyik oldhatatlan rádium-só alakjában jut be a szervezetbe, okvetlenül súlyos sérüléseket okoz, esetleg a beteg élete is áldozatul eshetik. Ellenben a rádium-emanációnak rendkívül élnkítő hatása van, ami rengeteg növénykísérlet igazol. A rádium-emanációval kezelt növények csodálatos fejlődésnek indulnak, míg a rádium-emanáció hatásának kitett emberi és állati szervezetben az oksidáció meggyorsulása és a fehér vérszövet váratlanul szaporodása jelzi a rádiumsugárk hatásait. A rádium-emanáció fokozottabbi alkalmazása sem jelent veszélyt a betegeknek, mert igaz ugyan, hogy az emanáció a szervezetben rádióaktív maradványokká esik szét de ebben annyira kevés a rádium és különben is olyan gyorsan kitakarodik a szervezetből, hogy káros hatásaitól egyáltalán nem kell tartani.

Lord Lee előadásában arra az álláspontre helyezkedett, hogy a rádiumot éppen úgy mint a gyógyászatban felhasznált mérgeket csak orvosi rendeletre volna szabad kiszolgálatni.

AZ EGYENES UT A LEGROVIDEBB:

Temesvár—Sziget—Munkács— Lemberg—Páris

A szigeti kliring-pénztáros nagyszerűen működik

és kisüti, hogy a devizagazdálkodás arra való, hogy
a még ki nem szökött vagyonok külföldre szökhessenek

—A B. L. munkatársának jelentése erdélyi körutjáról.—

Máramarossziget, december 24.

Erdélyi körut során ennél északabbra nem lehet jutni. Itt a vége, itt a világ-
vége, itt, Máramarosszigeten. Voltaké-
ppen Erdélyi lelkét ezen az északi grá-
nicon már lemérni sem szabadna, mert ez
a vidék még távoli kisugárzásában sem
közös az erdélyi mentalitással, de ide is
el kellett jönni, mert itt a Banca Na-
cionala — „központja”. A második köz-

pontja.

Az egyik Bukarestben van. Az első.
A fő-központ. A mellék-központ ellenben
itt van Szigeten és kapcsolt részein: Hal-
miban, Szatmáron és végig a peage-vonal
mentén.

Ha a dolgok abban az irányban, amely-
ben most haladnak, tovább haladnak, ez
lesz a fő központ és Bukarest rövidesen
mellékállomássá degradálódik.

Ottól husz százalékos felár és nincs devizahivatal

Előre kell bocsátani: ha nem lenne Szi-
geten és kapcsolt részein „fekete-valuta”,
Szigetet külön e célra meg kellene terem-
teni. Hónapok óta deviza-gazdálkodunk
és hogy még megvagyunk és a dolgok
valahogyan mennek, azt annak köszön-
hetjük, hogy megoan Sziget és megvan a
peage-vonal.

Nem akarunk büncselekmény feldicsé-
rének bűnébe esni, de valljuk be —
mert hiszen messze innen, ott Bu-
karestben, is bevallják —, hogy szükség
van az országnak erre a szigeti tiltott
deviza-kereskedelmi központra, amely e
pillanatban — köszönjük a szíves érde-
klődését! — nagyszerűen megy.

Minden megy. Nincs olyan valuta és
deviza, amely kapható ne lenne.

Igaz, van egy kis felár, egy kis árdra-

gitás is van benne, de van — áru. Aki-
nek pénz kell és bárkinek bármennyi
pénz kell, kaphatja.

A márka nagyon olcsó: öt százalékkal
hivatalos kurzuson felül kapható. A cseh
korona, az már tíz százalékos felárral ki-
nálgatja magát, az osztrák schilling hihe-
tetlen drága, tizenöt százalékos felárát
követel, a francia frankról meg beszélni se
szabad, a hivatalos 6.62-es jegyzéssel
szemben Máramarossziget — Párisban
7.80-ért fizet.

De fizet. Prompt. Egy hét alatt Páris-
ban kifizetik a pénzt. Biztos.

Egy hét nem nagy idő. A kolozsvári
kereskedő deviza iránti kérése véleménye-
zésék és egyéb formák után egy hét
alatt még Bukarestbe, a fő-központba is
alig érkezik el.

Via Munkács és via Lemberg!

Az ember megdöbben a legegyszerűbb
bűvészkedés rejtélye előtt és akaratlanul
is a nyitjára kíváncsi. Jó, tudomásul ve-
tem, hogy ezer törvény és százezer ren-
delet ellenére is, jól és simán mennek a
dolgok, de vajon hogyan csinálják? A
taktikát és a technikát megtudni nem is
olyan egyszerű dolog. A kávéház ügyö-
kei és a titkos szálak emberei egyetlen
negyedórán belül leleplezik inkognitó-
mat, tudják, hogy a B. L. embere vagyok
és ötven százalék felárral sem adnak de-
vizát. Akit megszólított, rejtélyesen mo-
solyog és értésére adja, hogy nem lehet
őket „huszonnyolcra” venni.

Végre valaki, régi ismerős és hajdani
cimbora, felvilágosít:

— Egyszerű az egész — mondja fleg-
matikusan — ők is megcsinálták a kliring
pénztárt. A bukaresti Banca Nacionala át-
utalása és a szigeti, meg szatmári kávé-
házi zsidó átutalása között mindössze
annyi a különbség, hogy Bukarest leve-
lez, Sziget meg nem levelez. Sziget egy-
szerűen átutalja Munkácsra és ott azt
mondja a munkácsi üzletlátnak, hogy
fizessen ki tízezer cseh koronát Pozsony-
ban, ennél és ennél a cégnél ennek és
ennek a megbízásából. Tízezer cseh koro-
na az ötvenezer lej. A munkácsi klirin-
gesnek tehát ötvenezer lej követelése van
Romániában és ennek birtokában szigeti
üzletfelénél személyes találkozásuk alkal-
mával ugyancsak diszponál még pedig
ugy, hogy ezt az ötvenezer lejt pedig fi-
zesse ki a szigeti Temesváron ennek és
ennek a megbízásából ide és ide. És kész
az üzlet. Mindkét állam deviza-korlá-
tozásban él, tehát mindkét állam minden
adása nem tud egymásnak fizetni. Fizet-
nek tehát Munkácsra át! A cseh exportőr
kifizeti a malacot, amit Romániából ho-
zott és a temesvári textilés kifizeti a
vásznat, amelyet Brünnben vett.

— Ezt már értem kérem, de hogy fizet

a szigeti valuta Párisban?

— Ez is egyszerű. Nemcsak via Mun-
kács, hanem via Lemberg is fizet. Relais-
vel fizet. Ha Ön katona volt, nagyon jól
tudja, mi az a relais. Olyan, mint a sport-
ban a staféta.

— Egy kicsit világosabban, kérem.

— Jó, amennyire lehet. Amennyire le-
het, világosan megmagyarázom. Ugyan-
gy, ahogyan Szigetnek kapcsolata van
Munkácsal, ugyanúgy Munkácsnak kap-
csolata van Lemberggel. A szigeti va-
luta elfogad olyan üzletet is, hogy Ro-
mániában kifizetendő lej ellenében ne-
csak cseh koronát térítsen Csehország te-
rületén, hanem mondjuk, francia frankot
Páris területén.

— De minek ehhez Lemberg?

— Azért kell ehhez Lemberg, mert
Lengyelországban nincs deviza-korlátozás.
Azaz: a munkácsi valuta megkapja Ro-
mániában a lejt és erre kiutalzik Lengyel-
országba és ott Lembergben egyszerűen
megbízást ad valamelyik banknak, vagy
kereskedőnek, hogy fizessen ki Párisban
ide és ide ennyi és ennyi francia frankot.
És kifizetik, mert hiszen a munkácsi fizet
érette cseh koronát Csehország területén,
nagy fizet érette dollárt, amelyet a cipő-
talpában hozott Romániából Munkácsra
a romániai valuta és nyakkendőbe varroa
vitt tovább Lembergbe a munkácsi
atyafi.

— Hát ez nagyon nehéz munka.

— Persze, hogy nehéz. Azért kerül husz
százalékkal többre a francia frank, mint
amennyiért a Banca Nacionala adja, de
legalább van a két francia frank között
valamennyi különbség is: a Banca Na-
cionala francia frankja, ha egyáltalában
adja, ellát egy néhány hónapig, a szigeti
valuta francia frankja meg egy hét
alatt Párisban van. Ma a technika szá-
zádában élünk: gyorsnak kell lenni.

A dolog tényleg egészen egyszerű, csak
az a baj, hogy a végén valaki kitöri a
nyakát. A valuta nem. Az nem csinál
semmit, amire rá lehetne jönni. A romá-
niai utazik Szigetről Munkácsra és a cseh-
országi Munkácsról Lembergbe. Utazni, —
az istenért! — utazni talán még csak sza-
bad?

A baj itt a fogyasztó nyakára szakad,
aki megfizeti az öt, meg a tizenöt, meg
a husz százalékos és a veszedelem itt a
kereskedőt éri, akinél egyszer majd kon-
trollt tart a fiskus, kéri a számláit és
megállapítja, hogy ezek a számlák soha-
sem láttak deviza-hivatalt.

A szigeti barátom felkacag.

— Milyen naiv is magam! Minden szám-
lám rajta a deviza-hivatal pecsétje. Min-
den gyár, iparvállalat, kereskedő, aki
zugban fizette ki az áruját, kifizeti még-
egyszer legálisban is. Kifizeti zugban,
hogy megkapja külföldről az árut és
azután kiutaltatja a deviza-hivatal útján
kilencven nap múlva, hogy legyen egy kis
külföldre menekített devizája.

— Szóval?

— Szóval most kétszer annyi deviza
megy ki az országból, mint annak előtte,
amikor nem volt deviza-hivatal. Érti most
már?

Most már értem.

Most már aztán nagyon értem: a de-

Megrendítő kettős munkástragédia

az „Orion” petróleumfinomító vállalat
ploesti gyártelepén

Ploesti, december 28.

Megrendítő kettős szerencsétlenség játszód-
ott le tegnap az „Orion” petróleumfinomító
vállalat ploesti telepén. Három munkás, név-
szerint Dincu, Zaharia és Costache, felmásztak
egy vasoszlop tetején elhelyezett párkány-
zatra. A munkások egyike, nyilván az ünnepi
hangulat szeszparájának következményekép-
pen,

elszédült és alázuhan a párkányról, esté-
ben azonban magával rántotta két társát is.

Dincu holtan került el a gyárudvar köze-
tén. Costache függő maradt egy szegen, a
honnai a gyári tűzoltóság sértetlenül emelte
le. Zaharia könnyebb zúzódásokat szenvedett.
Sebeit a ploesti kórházban kötézték be, a
honnai haza is bocsátották. Zaharia azonban
az orvosi tanács ellenére sem maradt otthon,
hanem sajnálván elveszendő órákait, vissza-
ment a gyárhelyiségre. Alig ért el a kapuig,
rosszullet fogta el, mire felnyitották részére a
betegszobát.

HÁROM ÓRÁIG TARTÓZ- KODOTT A POKOLBAN

Egy tudós tanulmányuton a tűzhányó kráterében

Róma, december 28.

A működésben álló vulkánok kitérés-
nek megfigyelése régóta érdekli a geoló-
gusokat, eddig azonban még alig vállalt-
kott valaki arra a veszedelmes és hát-
borzongatóan izgalmas kirándulásra, ami-
nőt egy füsttől és lávát okádó vulkán krá-
tere ígér. Kirner Árpád geológus most
megkockáztatta a kirándulást a Stromboli
kráterébe. A „pokoljáró” tudós a kocká-
zatos utra aszbesztből készült ruhába öl-
tözött, fejére légmentesen elzárt sisakot
csatolt, gázmaszkkal és okszigénfejlesztő
készülékkel is felszerelte magát és

300 méter hosszú aszbesztkötélén eresz-
kedett alá a kráter félelmetes nyílásán.
Kuhája és sisakja megvédte a forróság-
tól és a lávahullástól, a gázmaszk pedig a
kráter torkának mélyéből felszivító mér-
ges gázoktól. Minthogy az aszbesztkötél-
hez erősítve elektromos vezeték is rendel-

kezésére állt, lámpájával útjának minden
szakaszát jól megvilágíthatta és tanul-
mányozhatta.

Kirner Árpád teljes három óra hosszáig
tartózkodott az éppen kitérésben lévő
Stromboli kráterében

amikor végre visszatért és áttűzős-
dett aszbeszt ruháját lehúzták róla, csak eny-
nyit tudott kinyögni társainak:

— Iszonyu volt!

A vakmerő geológus ezután tökéletesen
kimerülve a hajmeresztő kirándulás fá-
radalmaitól, összeesett és letargikus álom-
ba merült.

— MEGHALT A FORRÓ LEVESTŐL.
Temesvárról jelentik: Tragikus körülmé-
nyek között halt meg Winter Péter temes-
vári német újságíró kilenc hónapos kislány.
A gyermeknek forró levest adtak, amely vi-
gázatlanságból ráömlött. A forró folya-
dék rendkívül súlyos égési sebeket okozott,
ugy hogy a kis csecsemő nemsokára bor-
zalmas kínok között kiszenvedett.

MAGYAR

Uriasszonyok Lapja

Legszébb kivitelű szépirodalmi és mű-
vészeti folyóirat. Modern kézimunka-
divat- és gyermeklap-melléklettel.
Színház, társaság, zene, kozmetika
és háztartási rovatokkal. Megjelenik
havonta háromszor. Megrendelhető
és mutatószámokat küld. Török
János Oradea, postafiók 47

ASTRA MOZGÓ, BRASSÓ

DECEMBER 30-ÁTOL:

[Az UFA-filmgyár legvilágosabb bohózata]

A LEGSZEBB KALAND

Főszerepben: NAGY KATÓ, WOLF ALBACH RETTY, ADELE SANDROCK, OTTO WALBURG.

A nagy gazdasági világbujócska

VAGY

Genf 1932-es mérlege

Genf, december 28.

A gazdasági válság hatalmas arányai szám-talan konferenciára vezettek, amelyeket a tündező év első negyedében még a Népszövetség legfőbb égisze alatt hívtak össze. Ezeknek folytonos meddő volta azután olyan nagyfokú türelmetlenségre ingerelte a közvéleményt, hogy a nagyhatalmak kormányai a Népszövetség tekintélyének megóvása végett elhatározták, hogy

a gazdasági konferenciák sorozatát eszentul nem Genfben és nem a Népszövetség felügyelete alatt fogják összehívni.

Ugy vélték tehát legjobban megmenthetőnek a Nemzetek Szövetségének tekintélyét, meg a paktum alapeszméjét, hogy Genf látványosságán kívül és határájától távol tartsák meg azokat az értekezleteket, amelyek az év bajlósáta politikai csillagzata alatt már eleve is kudarcra voltak ítélve.

PAPEN MEGJELENÉSE

Pergessük csak vissza emlékeztünk film-híradóján *Lausanne* utcáit, a nemzetközi sajtó nagybuzgón kajtató reprezentánsaival, akik ez egyszer maguk is azt gondolták, hogy végre megereszthetik optimizmusuk táltosát, mert most a világtörténelem egyik boldogabb korszakához érkezünk. *Papen* német kancellár pedig arra az álláspontra helyezkedett, hogy Németország semmit sem fizet.

Később *Schleicher* tábornok junker-zenekarában felcsattant az európai államok nemfizetési rohamának első győzedelmes indulója, illetve a tulajdonképpen ok, amiért annyi makacsságot tanusítottak a németek jóvátétel megtagadásában. Németország nemcsak azért nem fizet a háború számlájára, mert gazdasági erőforrásaiból erre nem igen telik, hanem, mert a háborús felelősség pilléreire épített felelősséget egyszerűsággal szétvágta lerázni magáról.

Ime azért kellett a washingtoni kémisztály rejtélyes vezérének felbukkannia a régi diplomácia egyik titkos stílyesztőjén, hogy a háborús adósságok eltörlésének útján keresztül lemossa a német népről a háborús felelősség szegényfoltját. Közben a franciák, akiknek magatartása külpolitikájuk egész tervszámát sokat engedett merevségéből *Herriot* hatalomra jutása óta, beérték egy nevéstésesen csékélynek mondható fizetési kulccsal, három milliárd aranyfrank összjóváírással, arra az esetre, ha a lázbeteg birodalom kissé magához tér.

Vajon csakugyan szüksége volt a kincses, büszke gall kakasnak a szemétdombon kapirgálnia újabb aranygarasok után. Bizonyára nem, — hanem igenis azt akarta, hogy Németország, ha bármily vékony cérnaszálon is, de hozzá legyen továbbra is fűzve a háborús felelősség vadjához.

„Ha akármilyen keveset is, de fizess, — amiért újat húztál velem” — ez volt a lausannei buvácska egyetlen tanulsága.

A magyar jóvátétellel egy lélek sem kívánt foglalkozni. Hiszen Huga óta Magyarország jóvátétele különben sem függvénye többé a nagy reparációnak. Sokkal inkább az erdélyi optánször, az „A” és „B” alapok bizonyult fizetési rendszere vált e kérdés eredőjévé, mint az a vád, hogy Németországnak Bécsből keletre élő szövetségesei tényleg hozzájárultak volna az 1914-beli események felidézéséhez.

A KELEI JOVATÉTEL

Azóta a „keleti jóvátételben” a helyzet változatlan, mintha valósággal elnyelették volna az ügyet a diplomácia feneketlen búvárszakkójával. Majd előkerült onnan, ha egyik, vagy másik nagyhatalom érdeke úgy kívánja, hogy Közép-európa államai üssenek egyet. Közben mindenféle játékszervecskéket kaptunk, amelyek közül különösen a gazdasági világbujócska előkészítése és a stréza bábszínház bizonyult teljesen ártalmatlan, sőt szórakoztató időtöltésnek. Stréza különösen a szereplő bábszínészeknek tetszett, a Georges Bonnet igazgatása alatt álló ugynevezett közép-európai turnéra készülő társulatnak. Bár a diszletek — a régi *Lago Maggiore* papírmáskéi — igen kitűnően voltak tervezve és a pöttömnyi művészek közül különösen a keleteurópai játékestilust meghonosítani akaró *Virgil Madgearu* árult el igen nagy emberábrázoló készséget a közép-európai földművesről nyújtott realis alakításával, a nagygyorru francia igazgató néhány hét múlva kénytelen volt beszüntetni az előadásokat, mert nem akadt rá elég közönlőség.

STREZA

Az egyetlen ország, amely majdnem profi-ált valamit a Strézában megindított közép-európai gabonafelügyelési műből, az — Magyarország lehetett volna. Svájc ugyanis még pénzét megváltotta Magyarországra buvácskázással, az „állításhoz” került vol-

na a sor, egy árva szem buza sem jött Svájcba, az aranykalász birodalmából. Svájc várt egy ideig, aztán tudomásul véve, hogy Magyarország a rossz termés miatt nem tudja leszállítani a lekötött buzamennyiséget, *Kanadához fordult buzáért*. Azóta ez az első rendű kitiűnően fizető európai gabonabehozatali állam hallani sem akar róla, hogy Közép-európában eladhatatlan „stock”-ok vannak.

A NÖK GENFEN

Az év népszövetségi idegenlistájában előkelő helyet foglalnak el azok a nem egészen fiatal amerikai hölgyek, akik fenyegető számban jöttek át az ódon világrészbe, egyrészt, hogy közről is lássák Wilson európai remekművét, másfelől, hogy idejükkel és pénzüikkel ők is áldozzanak az emberiség megváltásának oltárán. És megváltó tevékenységükkel

a kalendárium reformálására vetették rá magukat.

Egyszerre fenyegető ábrák tűntek fel a Népszövetség falain, középkori alchimiából merített rajzok és minden sarokból skorpiók, bakok, ijjások és farkasok rémítették a kalendárium reformálásáról mitsemsejtő közönséget.

AZ ERDÉLYI SORS

A politikusok viszont ráérő idejükben ki-

sebségi kérdésekkel foglalkoztak.

Sok szó hangzott el az erdélyi magyar nép sorsáról is,

akkor, amikor a Csiki Magánjavak ügye foglalkoztatta a Tanácsot. A Csiki Magánjavak ügyében a Népszövetség jogi bizottságának jelentése úgy szól — és ez az, amit nemcsak a Népszövetség tanácsának, hanem még sokkal hangsúlyozottabban a román kormány-nak is figyelmébe ajánlott ez a bizottság, nevezetesen, hogy

Románia elkötelezte magát a kisebbségi szerződés végrehajtására,

ami annyit jelent, hogy nemcsak a román kormány, hanem

minden egyes hatósági közege, sőt az állam minden polgára is köteles tiszteletben tartani a nálunk élő nemzetiségek jogait.

Ami más szavakkal cáfolatot hozott a román kormány ama eddigi beállítására, amely szerint az állam különböző belső törvényei nem tehetők vita tárgyává a kisebbségi szerződés szempontjából.

Szóval egy időre újból elintézték a Csiki Magánjavak kérdését, eldobták gondját a kultúrzonák és a tankönyvek ügyének. Jól, vagy rosszul, — ez a világpolitika közönyös bálványának tekintete előtt egyre megy. Fontos, hogy ilyen cselekményekre is időt fordítottak akkor, amikor a Népszövetség szervezetének létezől kellett bizalmas tárgyalásokat

folytatni, ahogy a *Quai du Wilson* urai személyes kérdéseiket tekintik.

A FÖTITKARSÁG

Egészen hihetetlen, micsoda jobb ügyhöz méltó buzgalmat fejtettek ki az európai hatalmak a kulisszák mögött, amikor arról volt szó, hogy milyen nemzetiségbeli személyekkel töltsék be a Főtítkárság vezető pozícióit? Francia legyen-e a főtítkár, vagy angol, német, vagy olasz legyen-e a főtítkár-helyettes, ez sokkal fontosabb kérdése lett Genfnek, mint az, hogy a székelly paraszt a Csiki Magánjavak elkobzása folytán maholnap abba a helyzetbe kerülhet, hogy nem lesz egy betevő falat kenyere. Végre abban állapodtak meg, hogy francia legyen a főtítkár, az altitkár pedig német — és ezzel a nagyhatalmak minden ambíciójukat, amit Genfhez fűztek, kielégítették. A Népszövetség tőlük akár téli álomra is térhetett volna már...

A KINAI KÉRDÉS

Csak hogy az év utolsó napjaiban még egy kis karácsonyi kriszkindli is lepottyant eléjük. Ha Japán és Kína nem is szívták még el Genfben a békepipát, a buddhizmus és az istentagadó bolsevizmus mégis összefogott a Népszövetség városában. Miután *Yen*, a nagy-eszü kínai diplomata világosan átlátta, hogy a Nemzetek Szövetsége nem tudja megmenteni a degenerálódás útjára tért Mennyei Birodalmat a japán militarizmus könyörtelen offenzívájától, szépen összeszűrte a levét — *Litvinnoff*al.

S ma a szovjet csillaga világít a genfi égről összelelkezve a Mennyei Birodalom ötszintű lobogójával, hogy megmentsék a felbomlástól a földkerekség legnagyobb országát, amelyet a 60 nemzet parlamentje a hadianyaggyár mindennél szentebb prosperitására való tekintettel nem akart, vagy nem mert megmenteni.

Seidner Imre

Hadifoglyok, akik ma sem nyerték vissza szabadságukat

Egy volt hadifogoly saíát pénzén szállíttatja haza négy ma is slynlődő sorstársát

Csikszereda, december 28.

Néhány hónappal ezelőtt beszámoltunk arról, hogy Gere Gyárfás csikszentléleki kőműves 17 évi fogság után, 4 gyermekével és orosz feleségével haza érkezett Oroszországból. Léb Jakab csikszeredai korcsmáros, aki maga is sokáig volt fogságban, megtudta Gerétől, hogy sokan vannak-e még olyanok Oroszországban, akiknek anyagi körülményei nem engedik meg a hazautazást. Gere elmondott ne-

hány ismerős nevet, mire Léb kijelentette, hogy

négy hadifogoly hazaszállításának költségeit hajlandó viselni.

Gere utasításai szerint nyomban hozzá is látott az első expedícióhoz, hogy Péter Istváa csomortáni származású volt 24-es honvédet, aki jelenleg a kaukázusi l'amicsov-szky falucskában szörcsizma készítő, hazaszállításra. Léb már érintkezésbe is lépett a követéségekkel.

A gyilkos ügyvéd sorsa megpecsételődött:

Nicolaescu ketős gyilkosságának minden részlete kitudódott

Nem kerü hafi el az é elfogytiglani börtönt a Mitari-utcai kettős gyilkosság tettese

Bukarest, december 28.

Nicolaescu Virgil ügyvédrel, a Mitari-utcai kettős gyilkosság vádlottjáról véglegesen és kétségtelenül bebizonyosodott, hogy

az utóbbi esztendőket talán legérdekesebb és legborzalmasabb bűnügyének ő a tettese.

A bizonyítékokat azzal a gyermekhez illő naivitással, amellyel a kettős gyilkosságot is elkövette, maga Nicolaescu szolgáltatotta a hatóság kezébe.

Az ügyvéd ugyanis — amint már röviden megírtuk — abban a reményben, hogy valahogyan megmenekedik az életfogytiglani kényszermunkától, fantasztikusan együgyű tervet koholt ki. A vacaresti fogházban megismerkedett egy Romanciuc nevvű hírhedt banditával. Ennek segítségével összekötöttebe lépett egy Pferdorf nevű betörővel, aki 3 évi büntetését tölti a rácsok között. Ennek a Pferdorfnek Nicolaescu ajánlatot tett, hogy vállalja magára a kettős gyilkosságot, s ennek fejében kap 7000 lej készpénzt, valamint még 100.000 lejt, amit Nicolaescu akkor fog kifizetni, amikor kiszabadult már a börtönből s mint „ártatlan”, megkapja áldozatainak vagyonát.

Miután a betörő belement az ajánlatba, az ügyvéd megkezdte Pferdorf kioktatását, hogy így „helyettes” pontosan ismerje az ingatlant, ahol a bűntény történt és a körülményeket, amelyek között a kettős gyilkosság is lezajlott. Ez az instrukció, amelynek őszinte és élethű volta most már Nicolaescu benső érdeke volt,

pontosan visszatükrözi hogyan követte el a fiatal ügyvéd a kettős gyilkosságot.

Előadása kétségtelenül teszi, hogy először feleségét, Olympia asszonyt fojtotta meg, még pedig olyképpen, hogy a zsinort, amellyel előző este vásárolt egy rövidárkereskedésben, hátulról hurkolta áldozatának nyaka közé.

Miután megfojtotta, a szerencsétlen nőt felakasztotta a szegre, hogy az áldozat „ne rangatözzék annyit”.

Ezután az ügyvéd kiment a ház udvarára,

magához vette a sarokban álló baltát és felosont Boteanunének a ház emeletén lévő lakrészébe.

Az öregasszonyt a divánon szundikálva találta. Miután két csapással végzett az egykori bordélyosnővel, átkutatta áldozatának ruháit, hátha valami pénzre tehet szert. Azonban nem talált semmit sem. Tehát, féltében attól, hogy esetleg rajta csipik, visszatért saját lakásába, ahol meggyőződött arról, hogy felesége már halott. Gyorsan átöltözött, miután az öregasszony vére beszennyezte nadrágját s eltávozott hazulról.

Ime, a kettős gyilkosság pontos leírása, amelyet Romanciuc és Pferdorf, akik csak színleg vállaltak a közvetítőt, illetőleg a helyettesi szerepet, menten továbbítottak a vizsgálóbíróknak.

Nicolaescu abban a hithen, hogy embe-rei utasításainak megfelelőleg viselkednek, meglehetősen fölényesen viselkedett ügyének tegnapi tárgyalásán, amelyen a bíróság letartóztatásának meghosszabbításáról

döntött.

— Teljességgel idegen vagyok a gyilkosságoktól, amelyekért letartóztattak! — mondotta. — *Beismerő vallomásaim csak a renitőség ürügyeinek és a magáncella borzalmainak tulajdoníthatók!*...

Mikor azonban Stănescu ügyész, akit a vizsgálóbíró már értesített Nicolaescu legújabb tervéről, leleplezte a törvényszék előtt a gyilkos ügyvéd gyermekes cselszövést,

Nicolaescu teljesen összeroppant, mindent bevallott és nyíltan bocsánatot kért.

Nicolaescu tehát megpecsételte önön sorsát. Semmi sem mentheti meg. Az életfogytiglani kényszermunka, miután most már a közvetlen rablási szándék is behiányosodott, könyörtelenül közeledik feléje.

A kisantant vezérkari főnökeinek újabb értekezlete

Róma, december 28.

A féléhivatalos „Giornale d'Italia” belgrádi jelentése szerint január 12-én a kisantantállamok vezérkari főnökei újabb értekezletre gyűlnek össze Belgrádban, hogy tisztázzák azokat a katonai kérdéseket, amelyek legutóbb tisztázatlanok maradtak. A legutóbbi katonai konferencia politikai körökben nagy feltűnést keltett.

Kézigránáttal a községi bíró ellen

Szerencs, december 28.

A közeli Monok községben ismeretlen tettesek tegnap este

két gránátot dobtak Luk József községi bíró lakásába az ablakon keresztül.

Az egyik felrobbant, emberéletben nem történt kár, mert a bírók nem tartózkodtak otthon.

A ház és berendezés alaposan megrongálódott.

Csendőrség nyomoz, a merénylet oka még ismeretlen.

A német kisebbségek üldözése Lengyelországban

Pozen, december 28.

A lengyelországi németek között igen nagy izgalmat okozott az az üldözés, amelyet a lengyel hatóságok két előkelő német közéleti férfi ellen indítottak. A hatóságok ugyanis minden indoklás nélkül elköbölték *Weyrauchnak*, a Lissaer l'ageblat kiadóhivatali igazgatójának és *Leesen* bárónak, egy hitbizomány tulajdonosának rádiókészülékét, s amikor azok az illetékes minisztériumhoz felebbezték, a minisztérium is az elkobzás mellett döntött. Lengyelországban tehát megkezdődött az a korszak, amelyben a kisebbségek már rádiót sem hallgathatnak.

HIREK

Az első divathkirály

London, december 22.

Száz esztendeje, hogy George Brummel, a divat királya meghalt.

Szegényen született, szegény volt, amikor lehunyta szemét. Közben az angol társaságok báloanyozott "ejedeimé" volt, aki egy kézmozdulatával irányította a divatot.

Uralkodása Londonban 1793-tól 1796-ig tartott, több, mint husz esztendőig. Amikor elhagyta Londont, még mindig tündöklött csillaga. De kártyázni kezdett: adósságokat csinált uzsorásoknál, szerencséje elhagyta. Ekkor száműzetésbe ment.

Még egyszer utóljára felöltöztet legény-nobb ruhájába, megjelent a színházban, aztán postakocsira ült, elhagyta Angliát, Calaisba menekült.

Angliában már nem ragyoghatott, de az a kevés pénze, mely megmaradt, még mindig elegendőnek mutatkozott, hogy Calaisban királyian éljen. Francia földön takaros kis fészket épített magának, körülötte magát különös csecsebecsikkel s vázáival. Magányban éledgett.

Életének utolsó állomása Caen. Itt elborult elméje. Egy elmeorvosintézetbe szállították s ott fejezte be napjait.

— IDŐJÁRÁSELENTÉS. Budapestről táviratozzák: A Meteorológiai Intézet jelentése szerint az időjárásban lényeges változás nem várható.

— MÁRIA KIRÁLYNÉ BELGRÁDBAN. Belgrádból jelentik: Mária román anyakirályné tegnap Belgrádba érkezett. A pályaudvaron veje, Sándor király és kísérete várta a királynét.

— CSEHORSZÁGBAN HÓVIHAROK DULNAK. Prágából jelentik: Csehország és Morvaország legtöbb részében heves hóviharak dühöngenek. Az ország északi magaslatain harminc-negyven centiméteres hó van, a téli sport is megindult.

— VONATSZERENCSETLENSÉGEK NAPJA SPANYOLORSZÁGBAN. Madridból jelentik: Tegnap három vasúti szerencsetlenség is történt Spanyolországban. Vacara és Cordoba között kisiklott egy tehervonat, kettő meghaltak, hárman megsebesültek. Mursloire állomáson pedig kisiklott a barcellona-madridi express, majd nemsokkal ezután egy gyorsvonat fordult le a pályáról. Az utóbbi két esetben emberéletben nem esett kár.

— MIÉRT NEM MŰKÖDIK CSIKSZEREDA TANÁCSA. Csikszeredából jelentik: Körülbelül három hónapja annak, hogy az új közigazgatási törvény módosítása alapján Csikszereda választott tanácsát visszahelyezték jogába. A tanács ekkor annak rendje és módja szerint újra is alakult. Azonban dr. Vasu aversezkánus képviselő mesterkedése folytán az előre megállapított paktum felborult s így a város állandó választmányába egyetlen egy román tag sem jutott be. Dr. Vasu ekkor megfélembreztette a választmány alakulását s bár Faroga polgármester és Rézsegh Viktor alpolgármester megválasztását már két hónappal ezelőtt jóváhagyta a miniszter, a választmány nem kezdheti meg működését, mert a kolozsvári revíziós bizottság még nem döntött a felebbezés ügyében.

— FŐBEUTOTTE A VENDÉGLÖST A SZÓDÁSÜVEGGEL. Temesvárról jelentik: Jebelean Péter napszámos tegnap este egy Páva-utcai kocsmában mulatott. A mulatózás folyamán berugott és összeveszett a kocsmatulajdonosával, Mutics Pállal, akit teljes erőből fejbeverett egy szódásüveggel. Mutics haldoklik. Jebelean letartóztatott. Hasonló eset játszódott le az „Amerika” nevű vendéglőben, ahol négy cigány iddógált, számlájukat azonban kifizetni nem tudták. Ebből vita támadt és annak során Dumitra Adám nagytopolyi 47 éves cigány egy villával mellbeszurta Bontea Pável ötvenkétéves tulajdonost. Bontea is kórházba szállították, a cigányokat pedig felkísérték a rendőrségre.

**LUX
MOZGÓ**

A brassói „Lux Mozgó” igazgatósága közli a n. é. közönséggel, hogy a német színtársulat vendégszereplései miatt, szerdától, december 28-tól 31-ig naponta csak két mozielőadást tart: d. u. 5-7 és 7-9-ig. — Ez alatt az idő alatt a szezon legragyogóbb operettjét a

„HALLO ITT SZERELEM” (SEHNSUCHT 202)

című filmet vetíti, amelyet eddig is már tizezrek nézték meg és amelyben

Magda Schneider, Fritz Schultz

nyujtanak felejt-hetetlen alakítást

Éhhalál fenyegeti a temesvári kórház belegeit

A szállítók ígéret ellenére sem kaptak pénzt

Temesvár, december 28.

A temesvári kórházak szállítói, mint azt a B. L. megírta, december elsejével meg akarták szüntetni a kórházak elszámolását, miután a minisztérium járandóságait már régóta nem fizette ki.

Miután azonban később garanciákat kaptak, hogy az állam mégis fizetni fog, tovább folytatták a kórházaknak való szállítást.

Mint most értesülünk, az illetékes minisztérium a garanciák ellenére sem elégítette ki a szállítókat, akiknek követelése most már kétféle millió hétszáz ezer lejre emelkedett.

Ilyen körülmények között el lehetünk képzelni arra, hogy a temesvári kórházak beteget teljesen élelmezés nélkül maradnak.

A brassói tüntetők közül nyolcat tartóztatott le a rendőrség, akiket még ma átkísérnek az ügyészségre

Brassó, december 28.

Beszámolt a B. L. tegnapi száma arról, hogy hétfőn délelőtt heves kommunista-tüntetés színhelye volt Brassó. A munkanélküliek a megakadályozott népgyűlés után utcai tüntetést rendeztek, majd a szocialdemokraták munkásotthona előtt megismételték a tüntetést, amely itt a hatóságok közbelépése ellenére is a tetteles közlekedéstől fajtult.

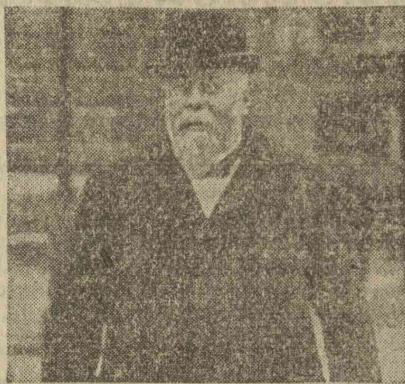
A 100-150 főnyi tüntető közül a rendőrség mindössze néhányat, az állítólagos vezetőket tartóztatott le. Ezek között szerepel Dudas József, Pikét Mihály, Basa Károly, Lövinger Dávid, Balázs Antal,

Loncz József, Szabó Ferenc, Gaudi József, végül pedig az egyetlen női letartóztatott, egy bizonyos nevű Melászné.

Ugyancsak őrizetbe vette a rendőrség dr. Kahána Ernő orvost is, aki a népgyűlésen jelen volt ugyan, de a tüntetés elfajulásakor eltávozott. Dr. Kahánát, valamint Pikét Mihályt lakásáról szállították a rendőrségre.

A kihágások szerdán délelőtt befejeződtek s a rendőrségen kapott információk szerint az összes letartóztatottakat még a mai nap folyamán átszállítják az ügyészségre.

CHIRON.

az új pénzügyminiszter.

★ ELJEGYZÉS. Borbáth Sárika és dr. Bodor Géza, Kovászna, jegyesek.

— A HALLGATÓK LIGÁJA. Hevré Lauwick francia író új ligát, vagy egyesületet alapított: a hallgatók ligáját. A liga minden tagja arra kötelezi magát, hogy banketeken lehetőleg egyáltalán nem beszél, de ha már elkerülhetetlen a felszólalása, nem beszél tíz percnél hosszabb ideig. Lauwick háromszáz kiváló francia írónak küldött körlevelet, amelyben felszólítja a címzetet, hogy csináljon hangulatot a pohárköszöntők ellen. A felszólítás: lehetőleg semmi beszéd! Ha ez sem vehető keresztül, legfőkébb három beszéd, de így se tartson tovább tíz percnél. Lauwick azt reméli, hogy hathatós propagandával sikerül elérni a célját, amivel új korszak kezdődik a bankettek történetében.

— LETARTÓZTATOTT JEGYZŐ. Szerdán délelőtt a brassói ügyészségre szállították Takács József vambuzsáit jegyzőt, akit azzal vádolnak, hogy 1931-ben több mint 100 ezer lejt sikkasztott a községi pénzből, majd amikor ezért állásából felfüggesztették, a felfüggesztést elrendelő hivatalos értesítést eltitkolta és még hat hónapon keresztül vezette a hivatalát, szedte fel a fizetést, azonkívül tovább károsította a községe. Takácsot a vizsgálóbíró rendelkezésére harminc napig előzetes letartóztatásba helyezték.

— VIGYÁZZ, HOGY KI MELLETT RUGSZ BE. Temesvárról jelentik: Vakmerő betörés történt tegnap a temesvári Foris-vendéglőben. Jupanescu Vasile temeslenezi negyvenéves mechanikus, aki

itt vacsorázott, sok italt fogyasztott és borogott. A szomszédasztalnál ült Frunza Mária prostituált nő, két férfivel, Pap Dezső és Siclován György munkanélküliekkel, akik a részeg ember tehetetlenségét kihasználva, kilópták annak zsebéből pénztárcáját, amelyben tízezer lej volt, valamint magukhoz vették aranyóráját is. A lopást a vendéglős vette észre, aki azonnal rendőrt hívott és a tolvaj társaságot bekísértette az ügyészségre.

— A SZENÁTUSI FŐTITKAR VASUTI KALANDJA. Cornel Iliescu szenátusi főtitkár feljelentést tett a brassói állomási rendőrségen ismeretlen tettes ellen, aki a vonaton Bukarest és Câmpina között ellopta fekete utazótáskáját, amelyben 10 ezer lej készpénz volt, egy utlevél és több értékes holmi. A rendőrség erőfeszítéssel indított a vasúti tolvaj kézrekerítésére.

— MINT RÉGEN... Berlinből jelentik: Tegnap este ismét súlyos verekedés folyt le a nemzeti-szocialisták és a kommunisták egy csoportja között. A verekedésnek csak a rendőrség közbelépése vetett véget. A verekedés alkalmából négy nemzeti-szocialista súlyosan megsebesült. A rendőrség 71 egyenlet letartóztatott.

— NYOLC NAPIG FOG ULNI, MERT TANÁRA FEJÉHEZ VÁGTA KÖNYVÉT. Debrecenből jelentik: Érdekes ügyet tárgyalt ma a debreceni Tábla. Még a tárgyalás folyamán történt, hogy Demeter István diák tanára fejéhez vágta könyvét, mert az elbukatta. A tanár feljelentésére a törvényszék száz pengő pénzbüntetésre ítélte a diákot, míg most a Tábla ezt a büntetést nyolc napi fogházra változtatta át, miután a diák javára semmiféle mentőköri-ményt nem talált.

— AGYONTAPOSTA UJSZULOTTIJE A BUDAPESTI ÁLLATKERT ELEFÁNTJÁ. Budapestről jelentik: Az itteni állatkert egyik elefántja egy ifjú elefántnak adott életet. A szülés után az anyaelefánt ujszülött kölykét agyontaposta.

— MERÉNYLET KÉSZÜLT AZ EGYIPTOMI KIRÁLY ELLEN. Kairóból jelentik: Faud egyiptomi király meglátogatta a gizehi mérnökiskolát. Az uralkodót, mint később kiderült, komoly veszély fenyegette, mert az iskola parkjának egyik rejtett zugában egy csőalakú bombára akadtak. A bombát szerencsére nem gyújtották meg, így nem explodált.

TRÉNING KÖZBEN

— UJABB HÁROM KOMMUNISTA LETARTÓZTATÁS MARGITTÁN. Nagyváradról jelentik: A margittai kommunista leartóztatások még mindig tartanak. A csendőrség tegnap lefogta az ismeretlen helyre távozott Kertész Sándor kereskedő feleségét, valamint Mendelbaum és Bruder kereskedőket, akiket ugyancsak a mozgalomban való részvétellel gyanúsítanak. Mindhármukat bekísérték a nagyvárad ügyészségre, ahol igazgatás miatt indult meg ellenük az eljárás. A nagyvárad ügyészségen fogvatartott többi margittaiak egyenként ma éhségstrájkot kezdtek.

— BELGIUMBÓL KRUTASITOTTAK EGY NÉMET PAPOT. Brüsszelből jelentik: Kellemtelen meglepetés érte az eupeni Szent Miklós templom Gilles nevű káplánját, akit éppen karácsony estéjén tudattak arról, hogy el kell hagynia Belgium területét. A káplán, aki éppen a gyónatószerken ült, azonnal elhagyta a templomot és eleget tett a parancsnak. Gilles káplán egyébként az eupeni katolikus ifjúsági egyesület elnöke volt, amely egyike a Belgiumban lévő legerősebb német fészkeknek.

— HATVANEZER PENGŐT HARACSOLT ÖSSZE EGY BETÖRŐTÁRSASÁG KARÁCSONYKOR. Budapestről jelentik: Egy betörőtársaság, amely Streiter Dezső lakatos vezetésével működött, tizenhat betörést követett el a karácsonyi ünnepek alatt a fővárosban. A banda nem kevesebb, mint hatvanezer pengőt rabolt így össze. A rendőrség most letartóztatta a banda tagjait, köztük vezetőjüket, Streiter Dezsőt is, aki régebben a képviselőháznak volt a szerelője.

— MEGROSTALJAK A RENDŐRTISZTVISELŐKET. A brassói rendőrségre értesítés érkezett a belügyminisztériumból, amely közli, hogy 22 szubkomiszár és ágens csak ideiglenes szolgálatra van akceptálva s ezeknek a jövő hónapban vizsgára kell jelentkezniük. A belügyminisztériumnak ezt a rendelkezését azzal magyarázzák, hogy több rendőrségi tisztviselőt el akarnak bocsátani a szolgálatból.

KERESKEDŐK.

— Milyen gunyos mosoly játszik az eláruló ajkának a szája körül.

— Hát persze, hiszen valóságos nevelés áron adunk mindent. (Lustige Blätter.)

AZ IDEGES EMBER.

— Miért tart mindig gyapotot a fülében, tanár ur?

— Tetszik tudni, megvan az a rossz szokásom, hogy az ujjammal az asztalon dobolok és ezt nem vagyok képes hallgatni. (Vart. Hem.)

KÉNYELMETLEN HIVATÁS.

— A leányom egy kertészhez ment férjhez. De csak akkor látogatom meg őket, ha esik.

— Miért?

— Mert különben egész álló nap öntözhetem a virágokat. (Humorist.)

UJONCOKTATÁS.

— Ha az őrségen állva azt érzed, hogy valaki hátulról átfog a karjával, úgy, hogy mozdulni se tudsz, mit csinálsz?

— Aszondom: „Ne bolondozz Kati, most szolgálatban vagyok!” (Schweizer Ill. Zeitung.)

KONTYALATTI LOGIKA

Férj: Ne feledd, Emilia, hogy a leggyorsabb öltözködés mindig a legelőkelőbb.

Feleség: Oh, hiszen tudhatod, hogy én ki nem állhatom az afféle előkelőséget. (Herold)

Mikor a hittérítő milliomos ültetvényes lesz

Páris, december 28.

Egy Emmanuel Rougier nevű francia fiatal-ember a kilencvenes évek elején szerelmi bánatában elhatározta, hogy elmegy hittérítőnek. Csakugyan belépett a Société Marie-ba, elhajózott a távoli Karácsony-szigetre és ott sokszoros milliomos kókuszdió-ültetvényes lett belőle. Mint misszionárius, ösztöndíjat kapott a rendjétől és ebből a pénzből ültetvényt vásárolt a polinéziai szigeten. Hittérítéssel azóta keveset foglalkozott, de üzletileg annál tevékenyebb volt és néhány év alatt tüneményesen meggazdagodott. Legelőkeltebb üzleti összeköttetésben San-Franciskóval volt, ahová kókuszdióolajat és gyógynövényeket szállított saját hajóján. Évente egyszer maga is San-Franciskóba hajózott. Külsejében megmaradt hittérítőnek, lengő fehér szakállal igen mutatós megjelenésű ember volt. A bennszülöttekkel jól bánt, de egyet sem térített át a keresztény hitre. Néhány év előtt titokban elutazott szülőfalujába, a Loire felső folyása mellett, de a térítő renddel nem lépett érintkezésbe, valószínűleg azért, mert még mindig szégyelte, hogy fiatal korában rászédte a jámbor atyákat. Legjobban a fotóriporterektől irigyzott, akik San-Franciskóban üldözték, mint a déli tenger festői alakját. Tegnap érkezett Párisba a távirat, amely halála hírért közölte.

— SZABADEGYETEMI ELŐADÁSOK CSIKSZEREDÁN. Csikszeredáról jelentik: A csiki iparoság előjárósága elhatározta, hogy az ifjuság szellemi továbbképzése céljából szabadegyetem-szerű tudományos és oktató előadások sorozatát vezeti be. Az előadásokat a társadalom minden rétegének képviselői fogják tartani.

— POFOZKODÁS A TÁNCTEREM-BEN. Csikszeredáról jelentik: A csikszögdi ifjusági egyesület a napokban nagy bált rendezett, amelyre a szomszédos községek ifjusága is eljött. Javában állott a bál, amikor egy zsögdi és egy idegen községbeli fiatalember összeszólalkozott egymással. Rövidesen két pártra oszlott a bálterem közönsége is s bár bicskák nem kerültek elő, a két tábor összepofozkodott, majd mintha misem történt volna, ismét táncolni kezdtek.

— ERŐS FÖLDLÖKÉSEK VOLTAK EGÉSZ ROMÁNIÁBAN. Bukarestből jelentik: Karácsony első napjának hajnalán egész Romániában erős földremlések voltak érezhetők. A fővárosban az első rengést az obszervatórium 4 óra 14 perckor jelezte. Félőtől kezdődően azután sűrű sorban következtek a rezgések, amelyek öt óra utánig tartottak. A földrengés középpontját nem ismerik még. Az obszervatórium véleménye szerint a lökések igen nagy távolságból indultak el. A rengés középpontjában valószínűleg súlyos katasztrófa játszódhatott le.

— HALOTT A SZAKADÉKBAN. Karácsony harmadnapján reggel a Tömös völgyében egy három méter mélységű szakadékban holtan találták Beschia Vasile 27 éves prázsmári munkást. Megállapították, hogy a szerencsétlen ember fát vágni ment az erdőbe s valószínűleg elszédült a szakadék mentén, ahova lezuhant és szörnyethalt.

— KÉTEZER UTASSAL 30 ÓRA ALATT ANGLIÁBÓL NEW-YORKBA. Londonból jelentik: P. C. Lombardini londoni mérnök óriási siklóhajó építését tervezi, amely 2000 utassal 30 óra alatt tené meg az utat Anglia és Newyork között. A hajó, amelynek modellje már elkészült, szárny nélküli vízrepülőgéphez hasonlít, amelyet óriási légcsavarok hajtának s amikor teljes sebességgel halad, csak a talapatán elhelyezett hengerek érintik a vizet.

— A LEGSZEBB KALAND. (Sajtóbemutató a brassói Astra-mozgóban.) A legfrissebb Nagy Kató film minden tekintetben kielégíteti a közönség igényeit, mert ötletes meséje mellett, a szíatók valóságos serege vonul fel benne. A mindig nagyszerű Ida Wüst, Adele Sandrock, a népszerű öreg komika, a mulatságos Otto Wallburg és a rokonszenves Wolf Albach-Retty állnak a mozgalmas cselekmény központjában, amelynek ötletes fordulatai olykor a hamisítatlan francia vigjátékokat juttatják eszünkbe. Külön ki kell emelnünk Adele Sandrock játékát, aki egy közsvényes öreg francia grófnő szerepében valódi kabinetalakítást nyújt. A mulatságos filmet pénztől kezdve vetíti az Astra mozgó.

★ ELVESZETT. December 25-én eltűnt Kut-utca 52. szám alól egy 6 hónapos, fehér színű, fekete-barna foltos kutyá. Aki a kutyát fenti cím alatt átadja, illő jutalomban részesül.

— A BRASSÓI HÁZIIPARI ÉS NÉPMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁS, amely iránt a karácsonyi ünnepek alatt is igen nagy érdeklődés nyilvánult meg, még néhány napig nyitva marad a Buzasoron levő hatalmas kiállítási helyiségben. Belépődíj nélkül megtekinthető délelőtt 9—1 és délután 3—8 óra között.

— MOZGÓRENDŐRSÉG A HAMISKÁRTYÁSOK ELLEN. Nagyváradról jelentik: A belügyminisztérium ugynevezett mozgórrendőrséget létesített a vasúti hamiskártyások ellen. A mozgórrendőrség tagjai szabadjegyet kapnak, úgy, hogy bármikor a vonatokon tartózkodhatnak. Az első ilyen szabadjegyek ma érkeztek meg a nagyváradi rendőrségre.

Nem hivatalos politikust

A világ legnagyobb áruházának tulajdonosa lesz Roosevelt kereskedelmi államtitkára

Washington, december 28.

Bár csak február 3-án iktatják be hivatalába az Egyesült Államok új elnökét, Roosewelta, beavatott washingtoni politikai körökben úgy tudják, hogy Roosewelt már január közepén megalakítja a maga kormányát, akiknek munkásságára kormányzását alapítani akarja. A jólértesültek úgy tudják, hogy Roosewelt a külügyi államtitkári méltóságra Norman Dauidt szemelte ki, azt a politikust, akinek élénk kapcsolata vannak Európával és aki az európai viszonyokat politikai és gazdasági vonatkozásokban a legalaposabban ismeri. A pénzügyi államtitkárságot, vagy a demokratapárthoz tartozó Glas szenátorra, vagy pedig a közismert Taylor bankárira ruházná az új elnök.

Az új kormány igazságügyminisztere Walsh szenátor lenne, míg a kereskedelemügyi államtitkárság vezetését legnagyobb valószínűség szerint Strauss, a világ legnagyobb áruházának tulajdonosa venné át.

Az erdélyi iparvállalatok megkezdték a kompenzációs üzleteket

Nyersfonalat sertés, fa és olaj ellenében vásárolnak

Temesvár, december 28

Jelentette a B. L., hogy a pénzügyminisztérium felhatalmazást adott a Banca Națională-ának arra, hogy egyes iparvállalatoknak kompenzációs üzletek kötésére engedelmet adhat. A romániai iparvállalatok ugyanis nagyon nehéz helyzetbe kerültek, mert a Banca Națională nem tudott nekik kellő időben és megfelelő mennyiségű devizát adni és így nagyon sokszor előfordult, hogy az egyes iparvállalatoknál a nyersanyag teljesen kifogyott és így az üzemet a leállítás veszélye fenyegette.

A gyáripár — nagyon természetesen — már ennek a megoldásnak is örül, bár nagyon nehézkes forma a kompenzációs üzlet arra, hogy egy-egy iparvállalat a szükséges nyersanyagait beszerzhesse.

Utóvégre nem azért alakult a textilgyár, hogy sertést szállítson Olaszországba és tojást exportáljon Ausztriába, hanem azért hogy textilt gyártson gépekkel és munkásokkal. Mivel azonban ma más-keppen nem tudja biztosítani azt, hogy a szükséges mennyiségű nyersanyagait külföldről behozhassa, kénytelen, ha más-szál, akár tojás üzletekkel is foglalkozni. Más kérdés az azután, hogy a tojás ellenében vásárolt nyersanyag, mennyivel drágább vagy mennyivel olcsóbb, mint az a nyersanyag, amelyet devizáért meg lehetett eddig venni. Utóvégre az iparvállalat, amely textilt gyárt nem tojás szakértő és az ilyen kísérleti összegek mindig tandíjba kerülnek. Ezt a tandíjat a gyáripár most a kompenzációs üzletek kapcsán, bizonyára megfizeti és a végén, egészen bizonyos, a felárat és a többletköltséget a fogyasztóra hárítja.

Ennek ellenére is mindaddig, amíg a szerencsétlen deviza-kényszer gazdasági rendszere fennáll, ezt a megoldási formát is örömmel kell üdvözölni, amit a legjobban az bizonyít, hogy három nagy erdélyi iparvállalat már meg is kezdte ezeknek a kompenzációs üzleteknek kötését.

Temesvári jelentésünk ma arról számol be, hogy a temesvári Gyapjuipar, a segsvári Selyemgyár és az aradi Textilipar engedélyt kért a Banca Națională-tól arra, hogy kompenzációs üzleteket köt-

Karácsonyra, Ujévre legszebb ajándék

az
ALADDIN-lámpa
PALADDIN-főző
PALADDIN-kálvha

Olcsó petróleummal, gázosítva világít, főz és fűt — Olcsó árát rövid időn belül amortizálja.

Ismeretést díjmentesen küldenek:

Aladdin S. A. R. BUCUREȘTI I. STRADA REGALĂ 11

CLUJ.
Str. Necuicea 2. (Kornis u.)

TIMIȘOARA IV.
Str. I. C. Brătianu 8 (Uri-u)

Ez aztán modern ház

London, december 28.

A londoni Oxford Streeten a jövő év elején hétemeletes óriás üzletpalota épül, kizárólag acélból, cementből és üvegből, minden egyes emelet körül 20 láb széles, erkélyszerű autót fog futni, amelyeket enyhe lejtők fogják egymással és az utca színvonalával összekötni, úgy, hogy a vendők még a legfelső emeleten is majdnem a kiszolgálószalag autón mehetnek. Ezenkívül az összes emeletre mozgólépcsők, lassú és expresszlift fognak vezetni, egy földalatti folyosó a palotát a csővasut Marble Arch állomásával fogja összekötni, a palota tetején repülőteret fognak építeni.

hessen és ezt az engedélyt meg is kap-ták.

Mindhárom iparvállalat sertést, fát és olajat fog a külföldre szállítani és az ezekért az árukért kapott külföldi valutával külföldön beszerzi a maga nyersfonal szükségletét.

Hir szerint nemcsak ez a három vállalat, hanem még egy néhány jelenté-keny üzem is kompenzációs engedélyt kapott és ezzel az engedéllyel szintén élni akar.

A Gyapjuipar egyébként ilyen kompenzációs üzleteket már a múltban is kötött, amely alkalommal fát szállított a külföldre, míg most sertés ellenében akarja a szükséges nyersfonal mennyisé- get beszerezni.

A temesvári kereskedők képviselője a városi tanácsban

Temesvár, december 28

A temesvári városi tanácsba a kereske- dők testülete képviselőt delegált. A temes- vári kereskedelmi testület erre a delegá- cióra Stachler Ádám nagykereskedőt je- lölték. A delegátus választása január má- sodikán lesz és minden valószínűség oda mutat, hogy Stachler Ádámot a temesvári kereskedők egyhangulag választják meg.

Az oravicai kesztyűgyár és a boksabányai börgyár Temes- várra költöznék

(Temesvár) Langer Sándor, akinek két gyára van, mindkét gyárát a közel jö- vőben Temesvárra költözteti. Langer Sán- dornak eddig az egyik gyára Oraviczán működött, ahol kesztyűt gyártott, míg a másik gyára Boksabányán volt, amely börgyárással foglalkozott.

A két gyár egyesítve rövidesen Temes- váron dolgozik majd és szörnyefinomító- pai bővül ki.

Értésülésünk szerint az egyesített és ki- bővített alakulatba bukaresi tőkések is bekapcsolódtak és ennek a tőkeérdekelt- ségnek megvédése céljából a magánjelle- gű vállalat most rövidesen részvénytársasá- gá alakul át.

Lanyha a terménypiac

Temesvár, december 28

A temesvári tőzsde mai árfolyamai az alábbiak: Ó-buza 620—625, új-buza 590—600, új-tengeri 140—150, árpa 260—270, rozs 450—460, zab 240, lóhere 18, lucerna 24—25, napraforgó 300, bab 300, burgonya 180.

RIZSHANTOLÓ TEMESVÁRON. Te- mesvárról jelentik: Elterjedt hírek szerint az egyik nagy bányási ipari konzern és egy pénzintézet közösen rizshantoló tele- pet akarnak létesíteni.

Tokaji bor vagy Csukamájolaj?

Mit szeret jobban?

Ha Ön, vagy gyerekei csukamájolajat kell szedniük, akkor jusson eszébe, hogy

az **ELIXIR PANGADUINE**

amely a legkitűnőbb tokhal májkivonatából készül, kitűnő ízű és a

CSUKAMÁJOLAJ

minden aktív tulajdonságával rendelkezik; csak hogy négyszer olyan hatásos mint az. — Kapható gyógyszerárakban és drogériákban

Ára 190 lej nagy üvegenként

ASTRA (Apolló) MOZGÓ

BRASSO

Még csak ma és holnap, szerdán és csütörtökön fut a szenzációs Ufa vigjáték:

Három ifju szív

Főszerepben: Lillian Harvey, Willy Fritsch, Willi Forst és Paul Hörbiger.

SIKERÜNK TITKA BUTORAINK

minőségében és jutányos

ÁRAINKBAN

rejlük!

SZÉKELY és RÉTI

BUTORGYÁR R. T.

BRASSOV
BUCUREȘTI
TARGU-MUREȘ

SPORT

JEGHOKI:

PILSEN (Csehország) — TELEFONKLUB 0 : 0

Az évad első nemzetközi mérkőzése a bukaresti műjépgályán, esti világításban

Bukarest, december 28.

A tavalyihoz képest gazdag program-mot állítottak össze ezidén az itteni jég-hokicsapatok. Első vendég a budapesti BBTE lett volna, melynek szereplése mint ismeretes, Bukarest kényszerű lemondása miatt maradt el. Egy kis zavar állott ezután be, mert a magyarokat hirtelenben nem tudták kivel pótolni, míg végül most sikerült a Pilsent két napra lehozni.

A Telefonklubot Shell, a bécsi Eislaufverein válogatott játékosai trenirozza már egy hónapja és így a különben is meg-erősödött csapat játéka elé nagy várakozással tekintettek az itteni sportkörökben, annál is inkább, miután maga Shell is a Telefonklub színeiben játszott.

Körülbelül 500 főnyi közönség előtt állt fel a két csapat karácsony nőttőjén, este fél 10-kor, Danielopol bíró sipjére. A 0-0-os gólarány azonban nem fejezte ki teljes hűséggel a két csapat erőviszonyát, mert a csehek mindhárom játékidőben kis fölényben voltak a bukarestiekkel szemben. A Telefonklubon meglátszik

már Shell keze, de az összjátékban a csatársor még igen gyenge volt, úgy, hogy a legtöbb támadást Shell egyéni játékkal kellett vezesse, ami legfőbb oka volt az eredménytelenségnek. Mire ugyanis a kapuig tudta magát küzdeni a briliáns bécsi játékos, a pilseniek védelme nyugodtan szerelhette.

A Telefonklub másik két erőssége, Bottez és Anastaziu, ugyancsak egyéni játékaikkal érvényesültek és így a játék, habár változatos volt, nem mutatta be a jég-hoki igazi szépségeit. A csapatban Shell volt az éltető elem, de a kapus is dicséretet érdemel. Nagyszerű védelmeinek köszönhető, hogy kapuja érintetlenül szta meg Pilsen ostromát.

A csehek technikás játékokat mutattak és habár látszott róluk, hogy nem a legtejsőbb mértékben feküdtek bele a küzd-lembe, nem igazolták azt a várakozást, amit a cseh jég-hokisport képviselőjét megelőzte. Jobbak voltak a bukarestiek-nél, de nem tudtak veszélyesebbek lenni. Legjobb emberük a center volt.

Bukarest válogatott — Pilsen 3:1 (1:1) (2:1) (3:1)

Izgalmas kemény küzdelem után megérdemelten győztek a bukarestiek

A következő napon, kedden délután, már Bukarest válogatottja volt a csehek ellenfele. A játék rendkívül heves iramu volt, itt-ott a durvaságig elfajult és mind a három játékidőben a vendéglátók fölényének jegyében folyt le. A mezőny leg-jobb embere kétségtelenül Cantacuzino volt, aki kezd már lassan leszokni az egyéni játékról és amikor szükség volt rá, már leadni is tudott.

Az első harmad közepe táján a csehek szerzik meg a vezetést, de nem sokáig, mert Cantacuzino egy fél pályáról irá-nyított, közepes erősségű ütéssel kiegyen-lít (1:1). Kapushiba. A második harmad-bar már kezd kidomborodni a bukaresti-ek fölénye, villámgyors akciókkal hoz-

zak lelkesedésbe a nézőket és Shell egy szép áttörés után Anastaziunak passzol, aki közről védhetetlenül megszerzi a ve-zetést. (2:1).

Az utolsó játékidőben tovább támadnak a bukarestiek. Különösen Cantacuzino éles, hatalmas lövései nagyszerűek. Pilsen kétségbeesetten védekezik és csak durvaságaival próbálja ellensúlyozni a meglepően jól játszó román csatársort. Megint Cantacuzino kapja a korongot, a balszállán lefut és messziről, védhetle-nül belövi a nap legszebb gólját. Gyöngé cseh támadásokkal fejeződik be a játék, amely a bukaresti hokisport eddig legér-tékesebb győzelmét hozta.

S. N.

Bécsi válogatott jön Bukarestbe

Bukarest, december 28.

A cseh Pilsen csapata után újabb ese-ményről gondoskodott a bukaresti jég-hokisport. A Teniszkлуб 30-ra és január 1-re vendégül látja a Wiener Eislaufve-rein és a Währing Hockey Club kombi-nált csapatát, mely mint bécsi válogatott fog itt szerepelni.

Az osztrák jég-hokisport fejlettségét nem kell külön méltatnunk, hiszen ma a legelső között állanak Európában. Nagy-szerű technika, fejlett stílus jellemzi já-tékaikat, mely rutinjukkal párosulva olyan feladat elé állítja a Teniszkлубot, hogy csak nehezen fognak tudni tisztes

eredményt elérni. Ebben az évadban két-ségtelenül a bécsi válogatott vendégsze-replése lesz a legnagyobb sportesemény.

↓ A csikszeredai jég-hokisport komoly tárgyalásokat folytat egy fővárosi klub lehozatala érdekében. Csikszereda még nincs teljesen tréningben és így először a rendőri idén megalakult csapatát akar-ja vendégül látni, amely így is komoly játékerőt képvisel, hiszen három válo-gatott játékosal rendelkezik. Ertesülésünk szerint a rendőrök vagy január 1-re, vagy 6-ra utaznának le. Mindkét esetben a helyszínen rögtön revánst adnak.

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznapi: egy szó 6. vastag betűkből 12 lej. Vasárnap: 7.50. illetve 15 lej. Legkisebb hirde-tés 10 szó. Négyeszeri hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény.

Vétel-eladás

Funk Post-ra

(negyedévre 120 lej) Brassóban
ELEKES-nél fizethet e.ó!
Kapu-utca 6 sz. Telefon: 126
Kézbesítési díj nincs!

33 év óta fennálló kávéház helyiségei minden szükséges mellékhelyiséggel együtt Nagy-váradon, a Nagypiac-téren, a Kereskedelmi Csarnok épületé-ben bérbeadó. Részletes felvi-lágosítás a titkári hivatalnál kapható, (telefon: 1-29), aho-vá a bérleti ajánlatok benyúj-tandók. 110151

KERESEK megvételre szép lakóházat, nagy udvarral, ipar-vágányos előnyben, állomás közelében. Cim: Schorr Izso, Brassó, Korona-szálloda portá-sánál. 110188

NŐI RUHÁK készítése-
hez leg-
újabb divatu párisi modellek vá-
szon szabásmintáiban (moulai)
Lei 250. — Brassó, Közép-
utca 17. — Siessen, megrende-lésével, mert csak néhány na-pig kaphatók

Lakás

Kiadó modern 4 szobás la-kás. Érdeklődni: Brassó, Kolo-szor-utca 26. Szappan lerakat-ban. 110178

Butorozott szoba, vagy szo-ba, konyha kiadó. Brassó, Ro-mántemplom-utca 97. 110179

Vegyes

Impotenciát garanciával megszüntetnek. Bizalommal ír-jon: válaszbélyeges levelet a ki-adóba „Diszkreció” jellegre. 851011

Biri néni szakácskönyve-gyetlen háztartásban sem nél-külözhető. Ára kötve 130 lej. Megrendelhetők a Brassói La-pok könyvosztályától.

Állást nyer

Perfekt szakácsnő

Németül beszélő, perfekt szakácsnő azonnal kaphat-állást svéd családnál. Cim: Allstrin, Brassó, Egres-u. 17.

LABDARUGÁS:

Bukarest — Unirea Tricolor I. oszt. válogatott 5:2 (1:1)

A meglehetősen hidegben kb. 200 néző volt kíváncsi erre a mérkőzésre, mely az Uniristák nagy lelkesedése ellenére is csak egy közepesebb tréningnek felelt meg. Bukarest I. osztályu válogatottjából ugyanis csak hat játékos jelent meg, aki-
ket azután az Unirea volt kénytelen egy teljes csapatát kiegészíteni, hogy a meccs el ne maradjon.

A játék nivója egyébként nagyon té-
lies volt és amit a gólarányból is látható az Unirea Tricolor fölényének jegyében folyt le.

Meccs végeztével a megjelent szövet-ségi vezetők, hogy kissé „elmelegedjenek”, csak télikabátosan és kalaposan egy-
kapura rugdaltak a nézők hatalmas óvá-ciójára. Legnagyobb sikere a lemondott főtítkárnak, Luchidenak volt.

— A BTE SITANFOLYAMOT NYIT.
A Brassói Turista Egyesület siskakosztá-
lya a kellő havazás beálltával sitanfolya-
mot nyit kezdők és haladók részére. A
tanfolyam helye a Postarét kivilágított al-
só része lesz. Ideje minden héten kedd,
csütörtök és szombat este 8 órától 10 órá-
ig. A tanfolyam díjai: a BTE tagjainak
120 lej, a BTE siskakosztálya tagjainak
100 lej, nemtagoknak 160 lej, mely összeg
előre lefizetendő. Jelentkezni lehet a BTE
irodahelyiségében a Fekete-utca 58 szám
alatt minden nap 10—12 és 3—6 óráig, to-
vábbá a Levante szállítási irodában (Ka-
pu-utca.)

A divatdiktátorok nem törődnek a krizissel

A divatkirályok az idén igazán elisme-résre méltó munkát végeztek: mindent elkövettek, hogy külsőnk más legyen, mint tavaly volt és ez teljes mértékben sikerült is nekik. Azt megengedik, hogy a hűsz, harminc, vagy akár több száz év előtti divatokról merítsünk, hasonlítha-tunk középkori várurnókhöz, légiesen karcsu empire-korabeli hölgyekhez, le-het a ruhánk olyanféle, mint amilyent dédanyánk viselt, de arra szigorúan ügyelnek, hogy a tavalytól különbözzön. A szabóipar magas érdeke azt követeli, hogy minden évben új ruhákat csináltas-sunk, érthető hát az ellentmondást nem tűrő parancs, hogy minden divatos le-het, csak az nem, amit tavaly és két éve viseltünk.

Ugyanez a törvény dönti el kalapjaink sorsát is, illetve formáját. Tavaly ugy-e, Eugénia császárnő kalapja volt divatban, ma, ha valaki ilyen szögletes, lebegő struccollakkal díszített kalapot vesz fel, olyan divatjamult, mint az a kor, amely-ben ez a tollas kalap született.

A megunt hetvenes évek helyett az idén az ötvenes évek iránt éreznek szim-pátiát a divatkreátorok és feljuttatták a forradalmi idők lapos kis kalapját. Mé-lyen a homlokba húzzák ezt a kalapot, úgy hogy nemcsak oldalt, de hátul is szabadon marad a frizura jórésze. Fia-talosnak cseppet sem mondható ez az új forma, ennél sokkal jobban állnak a puha szőrmesapkák és a ferdén viselt turbá-nok. Ez utóbbiakat — tekintettel az enyhe időre — gyakrabban készítik matlasse vagy kreppes selyemből, a melyeket könnyebben és sikkesebben lehet a fej köré csavarni, mint a vastag jerseyt vagy bársonyt. Mme Agnes, a nevezetes párisi kalaposnő e célra külön készítettett egy gyűrődött felületű krepp-es anyagot, amelyből elegáns sapkákat és turbánokat tervez.

Az idén retikülökben is látunk sok új-donságot. A sima, egyszínű bőrök mel-lett szeretnek mintás anyagokat is hasz-nálni, formában is ujszerűsége, az eddi-gitől eltérőre törekednek. Szívesen kom-binálják a különböző bőroket, néha se-lyemmel, bársonnyal is. Betétekkel, tü-zéssel, szegőzéssel, eredeti fogókkal és zárócsattokkal díszítik a retikülöket. Dél-utánra a moiré-, vagy bársonytáskákat viselik, sok elegáns táska készül fekete, vagy színes antilopból. Estére brokátból, laméből, bársonyból, szalagból készítenek dekoratív táskákat. Érdekes, hogy nap-palra divatos a szőrmeretikus, amely természetesen mindig olyan prémből ké-szül, amilyen a kabátot díszíti.

A szép ruhához hozzátartozik a diva-tos cipő, mint a mentéhez a gomb. Azért bizonyára olvasóinkat is érdekelni fogja, hogy milyen az idei őszi és téli cipődivat. A nők között ma igen kedvelt forma

Si,
Ródl,
Korcsolya
legolcsóbb: **TRITSCH-NÉL**
KOLOSTOR-UTCA 20.

Levél

Mélyen tisztelt Szerkesztőség!
Öszinte felháborodással és megbotrá-
kozással olvasom a „teniszszerzőségi ci-dens” híret.

Engedjék meg régi olvasójuknak, ho-
kifejezést adjak abbéli szerény véle-menyemnek, hogy nem az elnököl ur vis-
kedése, hanem sokkal inkább maga a sz-
vazás, — amelynek folyamán egyet-
szavazat sem jutott a „magyar” Szabó-
nak, — az, ami megdöbbentő manife-
táció erejével hat.

Hát a békeangyal jelmezében szóno-
Nicolaeescu urnak nem volt szavazati tes-
ga, — avagy, ha igen, — hát hová pün-
vazott?

Kérdem szerényen, hogy ezek után
tő-e még arra, hogy „magyarnak” ne mon-
zék, az, aki ilyen inzultus után még ki-
egy percig is benne marad az ilyen kifog-
vetségben, ha mindjárt örökre búcsút vett
lene is mondania minden versenykarról?

Csakis a kollektív kilépése minden „
gyar”-nak egy ilyen szövetségből, le-
az egyetlen önmagunkhoz méltó vá-
egy ilyen arcucsapásunkra!

Nem gondolják?
Kiváló tisztelettel:
Hollmann Ferenc, gyógyszer

a fekete fejjel, szürke kaplival, szür-
füzősorrall és szürke sarokkal készült
A szürke díszítések gyikkbórból készült
A másik divatos fazon a fekete escarp
Ezt is szürke gyikkaplival, széles szü-
eldalszjjal készítik és nagy díszes ezü-
csattot viselnek rajta.

A férfidivat is hasonlít a női for-
hoz. A férfiak leginkább fekete fej-
szürke antilop-, vagy galambszürke s-
vetetettél készült gombos cipőt vi-
nek, de ugyanebben a formában a fű-
set is kedvelik.

Az általános őszi- és télidivat a söt-
barna, ugyancsak szürke betétekkel,
lakkcipők is szürke pántokkal vagy k-
lival és szürke sarokkal készülnek. A
lában a kerek orr dominál. A női cip-
nél félmagas, öt-hat centiméter, erős
fasarok a divat. A cipők készítése
természetesen, úgy a férfiak, mint a n-
egyéni izlését is figyelembe kell venni

ROKONOK

MÓRICZ ZSIGMOND legújabb re-
génye! Ez a regény nemcsak pom-
pás oivasmány, hanem többre tanít
mint 100 iskola és az életnek süri-
tetebb képét ismerjük meg benne,
mint magában az életben. — Athe-
naeum kiadás ára kötve 68” — Lei.

BRASSÓI LAPOK KÖNYVOSZTÁLYA

MINDENÜTT KAPHATÓK

már a

Brassói Lapok

könyvnaplói

Nagy Regelő naptár Lei 25
Családi naptár . . . 25

A „NEPUJSAG” NAPTÁRAI
Kis Regelő naptár Lei 16
Gazda naptár . . . 16
Előjegyzési naptár 25

Postai rendeléseket csakis a pénz-
előleges beküldése esetén eszköz-
lünk, portóra még külön 5 Lei küld-
endő be. — Viszonteladók megfe-
lelő árkedvezményben részesülnek

Bukarestben naptáraink minden
újságelárusító helyen kapható.

A Brassói Lapok Könyvosztálya

Kiadó, laptulajdonos, és nyomda: Grünfeld Vilmos és Tsai közkereseti társaság